

BUDAPESTI CZÉGEK.

TALÁLMA NYOK szabadalmazását eszközöl mind. államban **Réthy János** nemzetközi mérnöki és szabadalmi irodája, Budapest, Erzsébet-körút 2. sz. (népszínház mellett). Legrégibb szabad. iroda. — Telefon.

Hirdetések felvételnek a Vasárnapi Ujság kiadó-hivatalában, Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

Eisenschiml és Wachtl
Budapest, Váci utca 12
Gyar: Bécs, Kaiserstrasse 62.
Legnagyobb raktár mindenféle fényképezési gépek és készülékekben.
Alapítva 1856. — Többször kitüntetve.
Arjegyzekek ingyen és bérmentve.
Új! A fotoaraffálás elemei. Ára 2 frt.

GERŐ ADOLF
cipész-mester.
BUDAPEST,
V., Fűrdő-utca 2. sz.
Ajánlja készítményeit fájós lábakra.

„Toronyórák”
palota, laktanya, gyári órákat, villanyórákat, legelőnyösebben rendez be **Mayer Károly L.**
1-es magyar gép-üzemű.
Budapest, VII., Kazinczy-u. 3.
Képes arjegyzekek, költségtérít. bírm.

KERTÉSZ TÓDOR.
Műparancok tára.
Kunstgewerbliche Geschenke-Gegenstände.
Magasin des Nouveautés Industrielles. — Fancy Goods.
Budapest, Kristóf-tér (Gróf Teleki palota).

Legrégibb cég e szakmában Magyarországon.
Türkel és Schlesinger
Fényképezési cikkek gyári raktára, BUDAPESTEN, IV. ker., Károly-utca Károly-laktanya 4. sz. bolt.
Arjegyzekek kívánatra bérmentve küldetnek.

ROTHBERGER JAKAB
cs. és kir. udvari szállító.
Budapest, Váci-utca 23, a nagy Kristófhöz ez. házban.
Kész férfruhák a legújabb vialasztékban. A készítmények elegáns, tartós és jutányos voltáért, valamennyi világkiállításokon a legmagasabb érmeikkel kitüntetve.

Gerson Anna asszony
BUDAPEST,
Andrássy-út 21. (félemelet).

STOWASSER J.
hangszergyára
Budapest, II., Lánchíd-u. 5. a cs. és kir. hadsereg szállítója.
Mindennemű hangszerek és alkatrészeik. Igazítások a legpontosabban eszközöltetnek.
Arjegyzekek kívánatra ingyen.

Helyiség-változtatás.
Van szerencsénk a t. cz. közönségnek tudtára adni, hogy üzleti helyiségünket **Teréz-körút 5. sz.** alá helyeztük át.
Mély tisztelettel **Ohm és Simon.**

Vízhatlan esőköpeny, gummi sárcipő és csizmak. Sebészeti műszerek és kötszerek stb., torna- és testedző szerek.
SCHOTTOLA ERNŐ
BUDAPEST, Foncierre-palota.
Gummi és linoleum szőnyegek. Sebészeti, műszaki és pinczegazdálkodási arjegyzekek kívánatra bérmentve.

Ujdonságok
remek szép csipke fűzőkben. Csipke-gallérok, jabotok, színházi fejkötők, val. franczia legyezők, diszkótények. **Pfeiffer Dezsónél,** Váci-utca 22. Nemzet: szálloda épületében.

Műfogak
egész fogorok beraknak, a foggyökereket eltávolítás nélkül. Fogoperációk fájdalom nélkül. Árak mérsékeltek.
Löffler F. specialista, Budapest, Váci-utca 25., I. emelet.

Hirdetések elfogadtatnak a kiadó-hivatalban. Budapest, IV., egyetem-utca 4. sz. a.

VASÁRNAPI UJSÁG

52. SZÁM. 1894. BUDAPEST, DECEMBER 30. 41. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 12 frt POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt 1 félévre — 6 • Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt félévre — 4 • Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 5.— félévre — 2.50 Külföldi előfizetésekre a postaiilag meghatározott vitéldij is eszolandó.

BIRÓVÁLASZTÁS.

Kép a falusi életből. — Irta Szívós Béla.

BEVÉGGÖDÖTT az újesztendei isteni tisztelet; a népség megújult lélekkel, vidám arccal oszladozik hazafelé a kopogós, fagyos utcákon. Csak épen a tisztas előjáróság, tanácsbéliel, képviselők s egyéb belső emberek nem gondolnak a hazamenetelre. Összevárájk egymást a templom ajtajában s miután jegyző uram egy hangos köhintéssel megadja a jelt, méltóságos lassú léptekkel megindulnak a községéha felé.
Sallós János uram nem ment velük, pedig

hát ugyancsak helye lett volna a többi közt, hiszen elébb való ember kettő sem akadt nála a faluban. Nagy gondolkozva, szép csendesen haza ballagott a maga hajlékába.
Haza érve levette János gazda az ünneplő bekecsét, felakasztotta a fogásra, megtörülgette a homlokát, mert úgy érezte, mintha izzadna, pedig hát nem is volt valami túlságos meleg a házban. Azután leülve az asztal mellé, mélységes gondolkozásnak adta magát.
Nem soká ért azonban rá, mert ime, ehol jön Sallainé komámasszony is, meg Tóth sógorné. Azt mondják, hogy már csak meg nem állhatják, hogy egy jó szót ne mondjanak az esztendő első napján.

Nyomban utánuk érkezik István béres is, a ki bejött a tanyáról, hogy megszámlon gazd-urammal. Elmond egy kacsaringós köszöntőt, avval előkeresi a pipáját, rágyújt s leül a sutba, gondolva, hogy kivárja, míg ez a két beszédes fehéreseléd odább megy.
Mert hát a két asszony csakugyan nem pénzen mérte a szót, s a mint az egészségi állapotokat kitudakolták, az időjárás minőségével készen lettek, sok kerülgetéssel, még több szóval rátértek arra, a mi voltaképen ide hajtotta őket:
— „Úgy biz a, úgy biz a, kedves sógor uram; hiszen nekünk semmi közünk bele, nem is azért mondjuk, mintha vagy egy, vagy

GANZ ÉS TÁRSA

VASÖNTŐ- ÉS GÉPGYÁR-RÉSZV.-TÁRSULAT

BUDAPEST.

Ajánlanak mindennemű vas-, aczél- és fémöntvényeket építkezési és gépészeti czélokra vizvezető csöveket, szivattyúkat, lecsapoló és öntöző-zsilipet, készülékeket s belvizek leeresztésére. — A helyi viszonyok szerint szerkesztett turbinákat, órlóhengereket kéregöntetű hengerekkel és malomberendezési cikkekkel. — Zsilipeket bármily nagyságban és bármily rendszer szerint. — Alagcsöveket, zárkészülékeket, csó- és kapu-zsilipekhez. czölöpverő gépeket, anyagszállító kocsikat. — Álló vagy fekvő gázmotorok egy vagy két hengerrel és mindenemű zúzógépek.

Most jelent meg!
Hornyánszky Viktor könyvkereskedésében:
Anyag és szellem.
Irta: **Kármán Pál.**
Tartalom: A munka czélja és iránya. — Isten, világ, ember. Az ókor vallási hagyományai és bölcsészeti. — Az újkor bölcsészeti. Szabad akarat. Megfontoló és erkölcsi szabad akarat. A világegyetem. Álló csillagok nagysága és távolsága. Naprendszerünk. Neptun. Uranus. Saturnus. Jupiter. Mars. Föld. Az emberi lélek. Halhatatlanság. Vénus, Merkur. Fensőbb szellemi lények. A lélek elköltözése a test halála után. A bolygók kép-ződése és jövője. Közlekedés más égitestekkel. — Bejezés.
Ára 1 forint.

Legalkalmasabb karácsonyi ajándék
6—14 éves gyermekek számára a szabadalmazott **házi tanuló-asztal**
mely minden egészségügyi követelménynek teljesen megfelel, melyet orvosok és tanfőrák ajánlanak, és a gyermekeket a háterinez megőrülésétől és korai rövidlátástól megóvjá. — Ennek a gyermekállványnak, mely a legkülön-félebb kivitelben minden szobának díszére válik, egy családuló sem szabadni hiányoznia. A gyermekállvány a gyermek korához és nagyságához képest kényelmesen igazítható és egy vagy két ülésel készül. — Kapható
FeiweL Lipót gyárosnál Budapesten, első magyar szab. iskolapadok gyára és áruház Aradi-utca 60. sz. Alapított 1846-ban. Kitüntetve számos kiállításon. Képes arjegyzekek kívánatra ingyen.

FALUSI GAZDA NAPTÁRA
1895-dik évre.
A magyar gazdák, kertészek, lelkészek és tanítók számára.
Szerkeszti **KOVÁCSY BÉLA**
a „Gyakorlati mezőgazda” szerkesztője.
Harmánczegyedik évfolyam. Ára fűzve 80 krajczár.
85 krnak előleges (postautalványon) beküldése után bérmentve küldetik meg.

Cs. és kir. szab. inggyár. — Szerb kir. udvari szállító.
Latzkovits A.
Budapest,
Váci-utca 22. sz. „Nemzeti szálloda”.
Ajánlja dús raktárát **férfi-dívat és fehérenemű-különlegességekben.**
Legnagyobb raktár
férfi-ingek, lábravalók, gallér- és kézelőkben, dús választék a legjobb selyem Cachenez-nyakkendők, keztük, zsebkendők, inggombok, nadrágtartók, harisnyák valamint mindenféle finom tricót-cikkekben és utazási ingek, sapkák, plaidok, koci-takarók, esernyőkben, stb.
Óriási választék
a legújabb nyakkendőkben.

ÜDVÖZLŐ KÜLDÖTTSEG AZ ÚJ BIRÓNÁL. (ÚJÉVI KÉP.) Jantyk Mátys rajza.

más, — de hát csak az hallatszik a faluban, hogy kigyelmedet tessik meg bírónak. Lehet, hogy már azóta meg is tették az okosok!

— «Bizony nincs is arra a hivatalra komám uramnál alkalmatosabb ember»; — folytatá a szót szörnyű édes mosolygással Sallainé asszonyom. — «Mindég a valló voltam magam is s úgy is lesz, ha csak az a vén álnok Dudás meg nem fordítja a falu esztét, mert maga szeretne bejutni a lelkem! Haj, be illenek pedig oda, akár tehenre a nyereg!»

János gazda csak a homlokát törülgette, köhögött, meg-megcsóválgatta a fejét s el kezdett volna mentegőzni, hogy hiszen neki semmi kívánsága sincs rá s más efféle, mikor Tóthné komámasszonyhirtelen felugrik, gyorsan körültaogatja a szoknyáját s ijedten felkiált: — «Jézus, Mária, ég valami!»

Sallainé asszonyom is rémülve állítja, hogy tollnak, vagy szőrnek kell égni!

Isván bérés azonban, a ki eddig csendesesen pőfékelt a sutban, csakhamar megnyugtatta a felzendült fehércselédeket:

— «Ne féljenek kelmetek, asszonyom, nyilván az én dohánym szaga érzik.»

Ezzel, örülve, hogy végre ő is szóhoz juthat, elkezd a dohányát magasztalni, hogy micsoda jó portéka az máskülönben. Az őszön vette a czigányasszonytól. Drága volt, de megéri az árát, mert félpipányitól is csak úgy szédeleg az ember.

Ilyen épületes beszédek közt teletgett az idő, de János gazda mindezekből keveset hallott. Melege volt szörnyen; oda-oda pillantott az ajtó felé s törülgette a homlokát nagyon. A felesége is hol kiment, hol bejött; sem a komámasszonyék friss ujságai, sem az Isván bérés dohányának története nem érdekelte most. Még a szép eladó lány Zsuzsi is olyan nyugtalan volt; százszor is kinézett már a pitvarból s a nagy jövemenésben le is verte az egyik korsót a padról. Komámasszonyomékon megesett az a csuda, hogy kifogytak a szóból. Olyan volt már az állapot, mintha tünültek volna. Mi is lesz már a bíróválasztásból, uramfia, mi lesz! Még bizony az a vén Dudás csakugyan valami fordítást csinál!

Csak Isván volt teljes tökéletesen nyugodt, a ki csendes meglepéssel koptogatótt a kemeze mellett, s épen azt kezdte elbeszélni, hogy miként tette lúddá a minap a finánczokat, mikor egyszer csak elvakkantja magát az udvaron a Sajó, Zsófi pedig neki pirult arcczal, lihegve berohan:

— «Jaj Istenem, jönnek!»

Isván félbehagyja a fináncz-történetet, kiveri a pipáját, János gazda feláll, meg leül, komámasszonyék nyüzögnek, suttognak, a házi asszony lázasan tesz-vesz, Jézust emleget, Zsófi meg az asztalnak esik, azt törülgeti.

Egyszer csak valami recsegős hang hallik a konyhában, a mint valaki a torkát köszörüli; majd amúgy három újjal megkopogtatják az ajtót s roppant ünnepélyesen belép a jegyző, a sarkában pedig Kis Nagy Ferencz meg Bódi Márton uram, mind a kettő emberséges tanácsbéli férfú.

A jegyző még egyszer megköszörüli a torkát, azzal hozzá fog. Nem lejjebb kezdi, mint egyenesen az ó-testamentomnál s tövéről-hegyére elmondja, hogy már abban az időben is voltak bírák, a kik a népet a rend és régula ösvényein tartogatták. Ebből aztán gyönyörűen kifejtette, hogy mai napság is szükséges a bíró; így szükséges nevezetesen ezen nemes helységben, a mely ma az erre legalkalmasabb férfit Sallós János uram személyében imé meg is találta. A mit az itt álló becsületes küldöttség, ezennel tudtúl is ád, kívánván, hogy Isten ő szent fel-

sége az új bíró sokáig megtartsa s az igazság útjáról soha letántorodni ne engedje.

A beszéd szép volt, nagyon szép, olyan, hogy sok helyen nem is lehetett érteni. Az asszony népség olykor a szemét törölgette, Isván pedig oda állván a Kis Nagy uram háta mögé, ott hallgatta a szót nagy gyönyörűséggel, s miközben a pipáját újra megtöltötte, elgondolta magában, hogy most már az ő gazdája az első ember a faluban, így hát neki sem áll egy bérés sem előtte ebben a határban.

Az új bíró az asztal mellett állva hallgatta a gyönyörű beszédet, egy kicsit akadovva megköszönte a falu emberségét és hozzá való bizodalmit s fogadta, hogy nem lesz semmiben hiba. Ő ugyan se nem kereste, se nem ácsingozott utána, de ha már egyszer így megemebrelték, hát tiszta szívvel vállalja a sort.

A mint a beszédek vége felé jártak, bíróné asszonyom is összeszedve magát valamennyire, intett Zsuzsinak, hogy hozza a kalácsot, maga pedig pálinkás poharakat rakogatott az asztalra.

De hát jól is tette, mert szükség lett rá mindjárt. Hisz ha ilyenkor sem iszik az ember, hát ugyan mikor?

Pálinka meg kalács után felkerült a csőrege, meg a hideg sült tyúk, arra meg az a jó savanyú kerti bor, a milyen nem mindenki pinceszében akad ebben a fillokszerás világban.

Hozzá látnak a hívek mind, amúgy emberségesen, de különösen Isván, a ki megint rágyújt s minden szempillantásban büszkébb lesz rá, hogy ime, ő a falu első emberét szolgálja.

A jegyzőt sem nagyon kell erőtetni. Teljes világ életében soha sem volt ellensége az italfélének. Csakhamar ki is pirosoodik a két füle, megcsipí a Zsuzsi orcáját s azt mondja, hogy még a télen ő lesz a násznagyja. Tudja már ő, a mit tud!

Zsuzsi pirosozva a mezei pipacsnál; de szerencsére senki se figyel rá; beszél már mindenki.

Isván megint elkezd a dohányát dicserni; majd arról értekezik, hogy miképp gyógyított meg egy sánta malacot dohánylével.

Kis Nagy uramnak még nótázó kedve is csucorodik, s meg nem állhatja, hogy el ne dudorászsa a bírónének:

«Ugyan, édes komámasszony,
Mért kend olyan sovány asszony;
Hogy lehet így megfogyni!
Lám, én milyen kövér vagyok,
Mint a hár majd elolvadok
Ebb' a kutyá melegben!»

Végre aztán sok halálkodás közben nagynehezen felcélhelődik az emberséges küldöttség; még egy szent János áldását isznak s hazafelé fordítják a szekerök rúdját.

A jegyző az udvaron a kútágast kettőnek látja s hazáig egyre azt magyarázza két társának, hogy csak még sincs szebb ennél az alkotmányos választásnál.

VISSZHANG.

Az a sok dal, ki tudja
Mivé lesz?
A mit nem mond el a szív,
Csak érez...
— Én azt hiszem, észrevétlen
Odaszáll, ott marad:
A hol ép a tekintetünk
Elmereng az alatt.

Azért ragyog csillag
Sötétben,
Bárán-felhő azért jár
Az égen;

Attól terem fűrtös virág
Tavaszzal, az ágon,
Dallamosan attól bólog
A lomb is a fákon.

Ezért hiszik azután
Annyian,
Ha szívükön egy-egy dal
Átsuhan:
Hogy meghillet a fa lombja,
A csillag világa,
— Pedig az csak egy dalos szív
Visszavert sugára!

SZABOLCSKA MIHÁLY.

A VETERÁN.

Ventura Ruiz Anguilera költeménye.

— Folytasd apám, szem, fül vagyok.
— Jól emlékszem az időre,
Győzve törtünk mi előre,
Nem birt velünk senki karja!
Úgy tetszik még, mintha ép most
Tűzne össze a két sereg,
Trombita szól, a dob pereg,
S a napot por, füst takarja.
— S mégis elhagy a hon téged!
— Télen bizony sokat fázom,
Édes fiam!
Pedig szívem lánggal égett
Érte fiam!

— Szegény apám, én jó apám!
— Büszke volt a spanyol bajnok,
Bailen mellett tédet hajtott
Franciaország is előtte,
Sok francziát vágtam én le,
S kiket kardunk el nem ére,
Spanyolország hős tüzére
Parancsára ölte, lötte!
— Hálátlan a hon irántad!
— Télen bizony sokat fázom
Édes fiam!
Én, ki védtem szép hazánkat,
Fázom, fiam!

— Szomorú az öregséged!
— Sok idegen, zsoldos hadat,
Kiken győzni nagy feladat,
Fékeztem meg ott dicsőn én.
Kik az olasz földön győztek,
Kiktől félt a burkus, német,
Kik leverték a vad népet,
Mely ott hemzseg Ágár földjén.
— S elfelejtett mégis a hon!
— Télen bizony sokat fázom,
Édes fiam!
Hideg biz' e kunyhó nagyon,
Fázom, fiam!

— Ki-ki újú néha sebed!
— Kezem-lábom álltalóve,
Sok vér csurgott ki belőle,
Karom lankad, rogyott térdem.
Egy vértőcsa a csatasik.
Égető kín marja mellem,
Hull a bajtárs, hull az ellen...
Sírni, nyögni rá nem értem.

— Spanyolország szépen fűzet!
— S most itt fázom, itt nyomorgok,
Édes fiam

S nem rakhatok egy kis tüzet,
Fázom fiam!

— Verje meg az ily hont Isten!
— Sújtson inkább téged agyon,
Bár szeretlek, fiam, nagyon,
Mint hazám a tüzes mennykő.
A hon a te édes anyád,
Ha panasom hozzá juthat,
Meggzán engem, nyomorultat,
S eljön ide mint megmentő.
— Spanyolország a mi anyánk!
— Nem fázom, ha ránk tekint ő,
Édes fiam!

Majd melegebb lesz még tavnyánk,
Úgy-e, fiam?!

Spanyolból KÖRÖSI ALBIN.

A JÁNOS.

Eltekép. Irtá Mikszáth Kálmán.

Nem valami idegen öreg princez, a kit e kép ábrázol, se nem exotikus fejedelem, pedig az is lehetne a kinézésére, czifra ruhájára nézve, de nem is valami katonai méltóság, hanem ez egyszerűen a János, az öreg János, Vasvármegye utolsó lovas szolgája.

Ejnye, de bolond dolog ez! Hát hogy kerül ide az újságba János, nem lévén sem nevezetes vitéz, a ki sok embert lekasabolt az ütközetekben, sem nagy állású hivatalnok, sem pedig elhírhedt haramia, a kinek a fizimiskáját érdemes mtogatni a többi halandóknak.

Nem csinált ő egyéb nagy dolgot életében, mint hogy reggelenként szépen megpucozolta a tekintetes alispán úr, vagy a méltóságos főispán úr eszímait (már a szerint, a melyiket épen szolgált), elvitte a stafétás levelet, a hová küldték, ráírta a vármegye betűit diktandó egy-egy mogyorófa pálczával azokra, a kik a deresre jutottak s üres idejében bodzafa-puskákat faragott az alispánok apró gyerekeinek.

Ilyen puskából lövöldözött valaha Széll Kálmán, Radó Kálmán; mind a kettőét a János faragta; mert mind a két híres vasmegyei Kálmánnak alispán volt az apja, s János nem adta az alispánnál alább.

De mikor Széll Kálmán gyerek volt, akkor már a mi Jánosunk (igaz, becsületes nevén *Ozoly János*) megette a kenyere javát, jóval túl járt a felszázadon.

János 1829-ben lépett a megye szolgálatába s azóta soha nem merült fel ellene panasz; becsületesen, hűségesen töltötte be azt a csekély pályát, melyet a gondviselés elebe szabott, mintha mondaná: «Ide állj, János, és maradj itt örökkön-örökké, János.»

Meg is maradt s csak most, közel a hetvenedik kakukszó természetben való fogatosításánál (mert most vége felé már kuriai stílusban szokta magát János kifejezni) kezdett panaszkodni a méltóságos főispán úr (Radó Kálmán) előtt:

— «Nem bírom már a lépcsőket, méltóságos uram. Az ördög vigye ezeket a lépcsőket...»

Addig-addig duruzsolt, dohogott a lépcsők ellen, hogy Vasvármegye híres főispánja, a ki túlteszti magát a konvencionális chablonokon, nemcsak nyugalmaztatta teljes fizetéssel s természetbeli lakással a megyeház földszintjén, hanem az arzképét is lefestette a megyeszámára.

Eddig csak főispánokat, minisztereket, nádorokat festettek le a nemes vármegyék, annál feltünőbb és dicséretesebb volt Radó főispán eljárása, a ki az egyszerű hajdu vonásainak megörökítésére vállalkozott, dokumentálván ezzel, hogy bármely kiosi pozícióban is érdem becsülettel megállani egy felszázadig.

Mikor a képet leplezték, Radó összehívatta a vármegye cselédségét s egy buzdító beszéddel fakasztá őket könnyekre, mondván:

— «Lássátok fiaim, ez egy öreg szolgáló képe, a ki híven szolgált a vármegyét s most idők végeztéig ott lesz letéve a vármegye levéltárában; lássák az unokák unokái, hogy a becsületes szolgáló épen oly becsületre méltó, mint egy becsületes herczeg, gróf, vagy hadvezér.»

Az öreg Ozoly, a ki jelenvolt, zokogott, mint a gyermek, és csak egyre azt hajtotta:

— «Minek volt az? Minek az nekem már? Akkor festetett volna le a méltóságos úr, mikor még nyalka legény voltam, mikor még szerettem volt, a ki gyönyörködött volna benne.»

Hja, a dicsőség későn érkezik! Megvan az a bolond szokása.

De, hogy egyáltalában megérkezett, az a hatalmas főispán érdeme volt, a ki csodákat mű-

velt megéjében az efféle ötletekkel. Képzelt, hogy ilyen főispán alatt öröm szolgálni és a szigorúságát is jobban el lehet szivelni annak, a kinek szívéből megfakad a jóság ilyen gazdag érben az alacsonyok iránt is. Az ilyenekben van a kormányzás varázslatos titka.

Ozoly bácsit azonban nemcsak az a kiténtetés érte hosszú pályáján, mely 1829-től datálódik (akkor lépett megyei szolgálatba herczeg Batthyány Fülöp örökös főispán alatt). Ötven éves szolgálata után ezüst érdemkeresztet kapott a királytól; mindig viseli a mellén. De még a keresztnél is jobban megörvendeztette Wekerle miniszterelnök, kinek, mikor két éve mult a *három királyok* járása volt *Vasországbán*, megfordulván a sokornyu Szombathelyen, bemutatta Radó a vén huszárt, elmondván pár szóval ékesen: ki lenne, mi lenne a János bácsi.

Ozoly János.

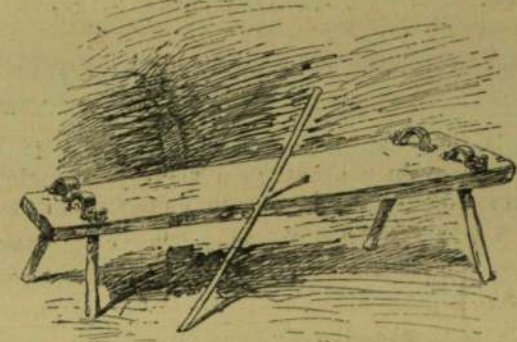
Hát uramfia, mi történt? Csak hallgatta, csak hallgatta a nagy miniszterelnök, a király viczéje, s im egyszer csak odanyújtotta a fehér kezét, melyen rajta vagon az ország karbunkulus gyűrűje, és megrázta vele magyar emberséggel a János bányóét s a mint rázta, rázta, hát csak átrázódott valahogy belőle egy ropogós tíz forintos banknóta.

No, már sok egy embernek, tulságosan sok, a mi Jánossal megtörtént. De érzi is ő kelme s ugyancsak peckesen hordaná a derekát, ha másrészt az öregség nem nyomná görbére.

Ott üldögél és kühéssel most is a vármegyház kapuja alatt s nézi az időket csendes flegmával szortyogtatva a makrárt.

Sok mindenfélét élt át, sok mindenféléről tud beszélni. Ott volt már a Ferdinandus király koronázásán is Ebergényi Bencze s Niczky János követ uraikkal. Az volt még csak a nagy parádé!

Bolondos idők jártak azóta, mig ő örökétig ugyanazon kapu alatt pipázik. Harmincznyolcz

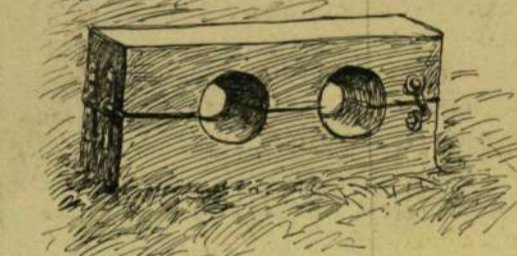
Deres.

új viczispán jött be s ment ki rajta azóta, a főispánokból meg kerekszámban tizenöt. Azok közt van a Radó komája, Ernusz Kelemen is. (Bizony, ő is jó úr volt.) Sőt most már kiment örökre a kapun Radó is, az Ernusz komája. Viczispánok, főispánok jönnek, mennek, mint a hetek. De János, az mindig ott volt, most is ott van és várja a tizenhetedik főispánt.

De ha csak az emberek változtak volna! Semmi se a régi már — ő kivüle!

Először eltűnt a kaloda a megyeház gyeves udvaráról, a hol oly félelmetesen fonségesen vette ki magát.

Azután a ló tűnt el alóla, a szépséges pej paripa a czimeres nyeregakaróval. Mivel-hogy hát a posta meg a drót kezdte a leveleket hordani a lovas huszár helyett.

Kaloda.

Utána ment a deres is. Hej, a deres! Gyenge a nélkül a vármegye. Csak ezzel volt az szép! Az erdő nevelte a zsványt; de az erdő meg is javította; benne teremvén a mogyorófa pálczák.

Csak úgy teng-leng már a vármegye régi nagy hatalma; sirva látja János a pusztulását, mint mikor a meglőtt medvének apránként csepeg el a vére. Mindenféle bolond törvények jöttek, a melyeket az irnok urak leirnak kétfelé hajtogatott papirosokra és másutt nincsen semmi lát-szatjuk. Bezzeg mikor még ő irta fel a törvényt azokkal a mogyorófa pálczakkal... de csitt, mert a tekintetes alispán, *Tóni úr* meg találja hallani és ráfordm:

— «Ej, már megint arról a gyalazatos korszakról mesél kend? No, van is mivel dicskedni, János!»

János a vármegyház kapujában.

II. MIKLÓS CZÁR KELETI UTAZÁSÁBÓL.

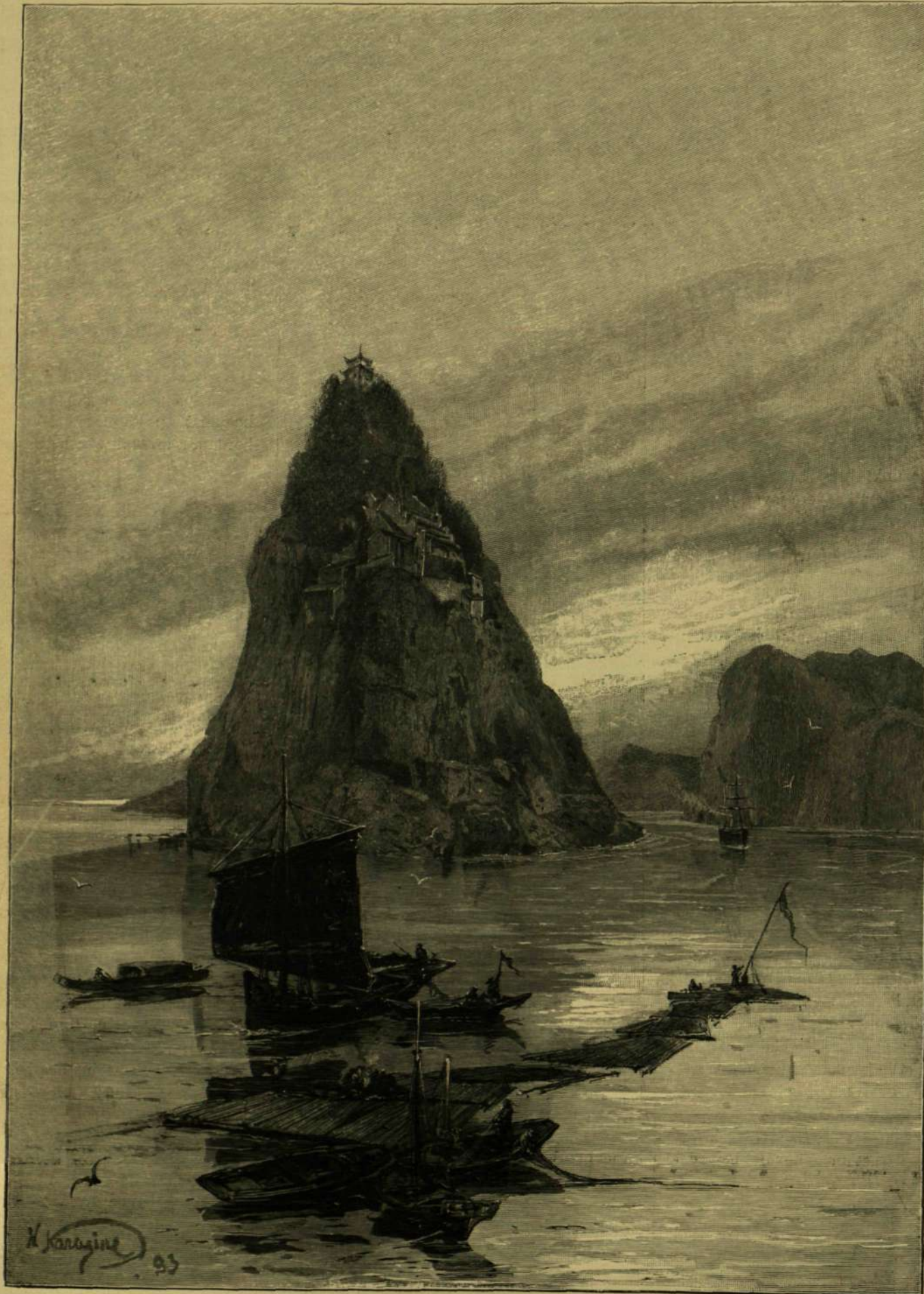
A fiatal orosz czár, mint már néhány heti uralkodása alatt is több ízben kimutatta, sok tekintetben különbözik elődeitől, különbözik különösen abban, hogy egyszerre szakított a régi hagyományokkal: nem zárkózik el palotája márványfalai és érzekapui mögé, nem véti magát körül a testőrség szurony-erdőivel,

lovics főhadsegédet, hogy a trónörökös számára utazási tervet készítsen. A munkálat lassan haladt előre, mivel a kíséret tagjainak megválogatása igen nagy gonddal járt. Végre 1890 november 4-én Gacsinából útra keltek.

A legelső megálló hely Bécs volt, bár itt a trónörökös csak politikai szempontból tett látogatást s alig nézett meg valamit. Bécsből vasúton mentek Triestbe, hol nov. 17-én szál-

örökös unokatestvére, útitársul véve, Egyiptomba hajóztak.

Az utazás nem inkognito történt s ezért az orosz trónörökös Egyiptomban is nagy díszszel és az óriási birodalom leendő örökösét megillető érdeklődéssel fogadták. Megnézték Kairót, Memphist, felhágtak a gúlákra s elhajóztak egészen Philae szigetéig. Majd visszatérve, a Vörös-tengeren át egyenesen Bombayba utaztak.

II. MIKLÓS CZÁR KELETI UTAZÁSÁBÓL. — Zárda a Kék-folyón, Khinában.

hanem jár-ke, szabadon, s közvetlen tapasztalásból akarja ismerni az embereket, a világot. Ez érlelte meg benne már trónörökös korában azt a vágyat, hogy nagyobb utazást tegyen keleten.

Az uralkodó-családnál angol példa után divatba jött üdvös szokást, hogy az, ki egykor milliók sorsa felett fog intézkedni, tapasztalatait utazások által is gyarapítsa, III. Sándor czár is óhajtott alkalmazni fiánál, s ezért már 1889. év végén megbizta a trónörökös nevelőjét, Dani-

lottak tengeri hajóikra. E hajók az út nagyobb részén használt «Pamjaty Azova» fregatt, továbbá a «Wladimir Monomah» és «Saporochez» ágyúszázad voltak; az előbbin utazott a trónörökös öccse, György Sándor nagyherceg is, ki ezután útitársa lett. Ekkor kezdődött meg valóságos útjuk. Legelőször Görögországban állapodtak meg Olympus romjainál, majd Athen nevezetességeit megtekintve s a görög trónörökös, ki tudvaleg az orosz trón-

Kelet-Indiában több hetet töltött a trónörökös, kirándulásokkal és vadászatokkal fűszerezve napi teendőit. Meglátogatta Ellora barlangját, a Ganges szent helyeit s a régi kelet-indiai fejedelmek pompás palotáit, kik a leendő orosz czárt keleti fényvel fogadták, valamint Ceylon szigetét is, hol a «Tamara» hajóval utazó Sándor Mihály és Szergej Mihály nagyhercegekkel találkozott. Innen még lehajóztak a Szunda-szigetekre s 1891 márcz. 10-én Jáva szigetén meg-

Jaym van Blaas

J. Blaas

Blaas Jenő festménye.

ÜNNEPI ELŐADÁS

A «Vasárnapi Ujság» 1894. második félnévi képmelléklete.

mászta a trónörökös a Pagandaga tűzokádó hegyet.

Visszatérve több hetet töltött Sziában, mint a király vendége. Itteni élményei közül nevezetes volt, hogy előtte fogtak össze 250 vad elefántot, s hogy a Menam folyón nagyobb kirándulást tett. Később Annam mellett elhajózott Khinába, melynek azonban csak egy pár parti városát érintette. Hosszabb időt töl-

ben azonnal Vladivosztozk kikötőbe vitte a trónörökös, a hol az Amur-terület főkörmányzója, Korfi báró főhadsegéd vezetése alatt 32 napig tartó úton mentek át a kelet-szibériai vad vidékeken, hol lóháton, hol gőzhajón, de legtöbbször kocsikon, melyek elé a mocsaras helyeken nem ritkán ökröket kellett fogni. Megérkezvén a Bajkal-tóhoz, a trónörökös egy nagy ünnepségekben vett részt; ugyanis az első kapavágást

hez Karasin híres orosz festő, a ki szintén részt vett az utazásban, rajzolt vagy fényképezett mintegy 1200 képet, melyek nagyobb része eredeti s a nagy út hosszában érintett különböző népek szokásaira és ethnografiai sajátosságaira is kiterjeszkedik s különösen Szibériáról igen sok újat tartalmaz. A nagy munka két nagy, díszes ívrét alakú kötetben (ára 66 frt, diszkiadásban 180 frt) jelen meg Brockhaus F. A. lipseicezégkiadásában,

II. MIKLÓS CZÁR KELETI UTAZÁSÁBÓL. — Fogadtatás Kantonban.

tött Japánban s több nagy kirándulást tett a szép szigeten. Innen Amerikába is át kellett volna hajóznia, azonban tudvalevőleg egy vakbuzgó japáni rendőr merényletet követett el ellene, mely a görög trónörökös közbelépése nélkül könnyen végzetessé lehetett volna, s ezért az aggódó császár táviratilag elrendelte, hogy a továbbmenéssel felhagyva, a trónörökös Szibérián keresztül térjen vissza.

A «Pamjaty Azova» fregátt a rendelet értelmé-

tette ott az akkor kezdett szibériai nagy vasúthoz, mely azóta rohamos gyorsasággal épül. Majd a már sokkal népesebb és civilizáltabb vidékeken kocsák kíséretében gyorsan haladt át Szibéria rengeteg területén s már augusztus hó 16-án visszaérkezett Oroszországba, hol szülői a Toscana vasúti állomáson vártak rá. A trónörökös e nagy újáról egyik kísérője, Uchtomsky E. herceg, hivatalos megbízásból két kötetes, nagy diszmvét készített, mely-

egyszerre orosz, német és francia kiadásban s méltán elmondható felőle, hogy a diszmvékek között a legérdekesebbek és legtartalmasabbak közé tartozik s különösen Kelet-Szibéria ismeretére nézve a forrásművek közé számítható.

A pompás új diszmvéből sikerült a «Vasárnapi Ujság»-nak a kiadó lipseicezég-től több képet megszereznie, és pedig a most sajtó alatt levő második kötetből.

A négy kép közül, melyeket most bemutatunk,

hozzánk legközelebb fekvő s az utazás alatt legelőször érintett helyet tüntet föl az, mely a híres *Madurai bálvány-templom*ot ábrázolja. Madura Kelet-India déli részében Madras kormányzórságban fekszik, nem messze Ceylon szigettől; lakosainak száma mintegy százezer, ezek főképp hinduk. A nagy városban igen sok, részben már romba dől palota van; a keresztények is alapítottak itt kórházat, középiskolát, s egy orvosi iskolát, a mely a jezsuiták vezetésére állt. De legérdekesebb Madurában a képünkön látható pagoda. E budhista templomba egy sötét folyosón át lehet bejutni, a folyosón jobbra balra másodrangú bálvány-szobrok vannak felállítva. Az elsőrangú istenségek nagy szentek bálványképei a templom mely belsejében állanak s ezekről azt tartják, hogy magok teremtték magokat, magok adták volt magoknak életet, a miért is a hívők ezeket rendkívül nagy tiszteletben tartják és dédelgetve ápolják. Ejjelre drága szőnyegekből vetett ágyra fektetik, reggel megmosdatják, pompás szövetekbe takarják, finom ételeket raknak eléjük, a melyeket később a gazdagabb hívők közt osztanak ki. Az ilyen bálvány, bekenve illatos szerekkel, hol ül, hol újra lefekszik és pihen, hol zene-szóra ébred, természetesen a hívők képelete szerint. Miklós császár könyve nevezetes furcaságú azt is fölemlíti e templomról, hogy belsejében fehér, zöld, rózsaszín és piros papagájok vannak, a melyeket a templomban tartanak és nevelnek s a melyek a látogatóknak, a mint ezek egy-egy bálványhoz érnek, kikiáltozzák az illető pogány istenek neveit. A templom mellett van egy kis kápolna, mely egy helybeli asszony, Mangammal királyné emlékének van szentelve.

Mangammalt 1706. saját alattvalói éh-halálra ítélték azért, hogy szerelmi viszonyt folytatott egy fiatal braminnal. Az áldozatot nagy ceremóniával zárták el egy elkülönített helyre, nem adtak neki enni, de mindig ott tartották előtte az ételt, hogy azt lássa, éjjel pedig a legizletesebb ételek szagát szagoltatták vele, hogy annál kínosabb legyen éh-halála.

Az oldalfalakra az ország kiválóbb pagodái vannak festve. A madurai egyike a legelsőeknek, mert Madura már ösödök óta központja volt annak a hatalmas nemzetségnek, mely úgy szólva az ország első nemzetségének nevezhető: a Panduaknak, a mely dinasztiáról már a görög írók is megemlékeztek és birodalmuk határait részletesen leírták.

A madurai kép után következik egy palota képe Jáva szigetéről. A *Buitenzorg* palota (*gondnemes* e holland név jelentése) a hasonlóváros együtt a holland indiai birtokok kormányzójának székhelye. A hivatalos főváros ugyan Batavia, Jáva kikötő helye, de ennek oly gyilkos az éghajlata az európaiakra nézve, hogy szükségesnek látták tőle délre európai nyaraló telepet építeni. Ez a nyaraló-telep, Buitenzorg, Salak és Gedeh vulkánok között fekszik s különösen világhírű pompás botanikus kertje a tropikus növények gazdag gyűjteménye.

Kelet-Ázsia legnagyobb országából, Kínából két képet is mutathatunk be. Egyik egyszerű ceremonialis kép: az *orosok fogadtatása Kantonban*, Dél-Kína híres, milliós lakosú városában. De ez a kép is érdekes s nagyon élénken tünteti föl a nagy város kíváncsi lakosságát, mely a szűk és a hirdető táblák özöne által nehezített forgalmú utcákon kíséri az orosz tengerész katona banda náluk bizonyos szokatlan jelenségét.

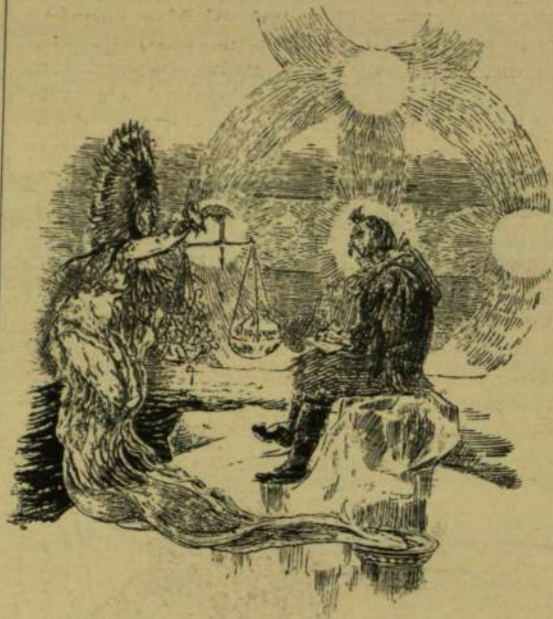
A negyedik kép, *«Zárda a Kék folyón»*, jellemző tájkép Kínából. A kelet-ázsiai utazók mindig meglekelték egy-egy pagodáról, vagy zárdáról, melyek Khina hatalmas folyóinak sziklaszigetein mintegy remeteklak gyanánt emelkednek. A Kék folyó, vagy *khinai* néven Yang-ese-kiang, a földgömb egyik leghatalmasabb folyója, igen gazdag ily vallásos helyeknek kiszemelt szigeteken, melyeknek festői fekvése még az idegent is meglepi. Megjegyezzük különben, hogy a Kék folyón és a hozzá hasonló nagy Hoang-hón százezerek laknak állandóan tutajokon, vagy bárkáiban s így az ily elzárt sziklák felhasználása épen nem feltűnő.

Láthatjuk e képekből is, mily ügyes tapintattal választották ki az illusztrációkat a jelenlegi orosz császár nagy úti művéhez s mily sok tájékoztatást nyújtanak azok Kelet-Ázsia megismertetéséhez.

AZ ESZKIMÓ LÁNY REGÉNYE.

Elbeszélés.

Irta Mark Twain; angolból fordította S. V.

«Önök Twain úr mindent elmondok, ha érdeklő, mert, hát látom hogy szeret engem s érdeklődik irántam.»

E szavakat, szelid szemeit reám, szegezve, oly hangon mondta, a milyet atyja hasonló teremtéstől alig hallottam valaha. Időközben arczáról valami csont-kés félvél, a zsirt levakarta, melyet aztán egyszerűen ruhájára kent. Megjegyzem hogy mindketten egy támlás székül szolgáló nagy jégdarabon ülünk.

Laszka — ez volt a hajdon neve — eszkimó szemmel nézve nagyon szép lehet, lehet. Mások tán kissé túlságos kövérnek nézték volna, de itt a helyszínen mindenki egyhangulag a törzs legszebb leányának tartotta. Hogy mi rejlett a végtelen mennyiségű szörme-ruha, nadrág és süveg alatt azt nem tudhattam, de annyi bizonyos, hogy a sok járó-kelő, idegen és bennszülött vendég közül, melyek atyja házánál megfordultak, Laszka szépségét senki sem vonta kétségbe. Engemet kedélyes, egyszerű modora teljesen megigézet, s ha mellettem ülve a nyolcz kutyás szánt hajtotta, melyen a végtelen jég-síkon repültünk, ügyességét és erejét egyiránt megbámultam. Egy ízben, miattal a család többi tagjai egy a tenger partjára kivetett cethal elemzésével foglalkoztak — medvevadászatra is elvitt, honnan azonban csakhamar egyedül tértem vissza, mivel — mi tagadás benne — a medvétől nagyon félek.

Laszka tehát hozzákézdett az elbeszéléshez: — «Törzsünk szokás szerint a tengerpart egyik vidékéről a másikká vándorolt, de ezelőtt két évvel atyám megint a vándor életet s nagy jégdarabokból ezt az úri házat építette. A ház, a mint ön láthatja, hét láb magas, húsz láb hosszú s sokkal nagyobb, mint a szomszédok háza! Amott a domb alján. A belső berendezés ön is meg volt elégedve, különösen pedig azon helyiséggel, melyet ön társalgó-teremnek

nevezett el. Ehhez hasonlót ön még nem igen láthatott? — «Csakugyan nem láttam. Ilyesmi az Egyesült-Államok területén nem fordul elő.» Megjegyzésem Laszkanak nagy örömet okozott. — «Magam is azt hiszem, — folytatta a leány, — hogy háznak önt meglepte. Hátha még ágyi ruhánkat látná! Van ott két róka, ezüstszürke

Most mindenki a szappan után áhítozik.

senki sem akart szappant enni. Most meg már mindenki szappan után áhítozik.» — «Ön is szereti a szappant? — «Majd meghalok érte. Szereti ön a gyertyát? — «A gyertyát szükséges tárgynak tekintem. És ön? — «Kérem, ne is említse. Gyertya, szappan, mily élvezet!»

róka, czoboly, fehér medve, nyest, egyszóval mindenféle szörms állatbőr, sőt még a szék gyanánt szolgáló jégdarabok is hasonló bőrkékel vannak letakarva. Nemde önkénel sincsenek jobb ágyak? — «Már hogyan is lennének Laszka! Még megközelítőleg sem! — «Erre aztán Laszka elmondta, hogy atyja sok száz ritka bőrt tart készletben és hogy a család tagjai testükön csakis kék rókabőr viselnek, a miből azt vettem ki, hogy ily formán egy-egy eszkimó öltönye 3—4 ezer dollár értékét képviseli. — «Hát aztán a szelelő lyukak! — folytatta. Laszka — hol van olyan ember, a kinek házában négy szelelő lyuk lenne! Én azt hiszem, hogy önnél sem találnék több efféle lyukat! — «Szégyenemre be kell vallanom, — mi azonban köztünk maradt szó legyen, — hogy nem; de még a leggazdagabb new-yorki ember házában sem találna több ilyenféle lyukat. — «Lehetetlen, ön tréfál... — «Komolyan, a legkomolyabban mondhatom, hogy például Vanderbilt, a világ leggazdagabb embereinek egyike társalgó termében csak két szelelő csövet tart... — «Szegény ember, — jegyzé meg Laszka, — sajnálom.»

«Hát tudja kedvesem, ő végre a költséget még elbirná, — igen, valamiképen, — de nem akar dicselkedni és nem szereti a fényűzést.» — «Az szép tőle, de hogyan nézhet ki a háza? Elég csinos? — «Meglehető, meglehető!»

A leány Vanderbilt szégyensége fölötti fájalmában egy darab fagygyertyát szopogatott. Végre a következőket mondá. — «Nézetem szerint a túlszerénység a dicsékedés egyik nemét képezi. Ha az emberek Vanderbilt úr viszonyait ismerik, minden esetre nagy feltűnést fog kelteni, hogy szobájában még két szelelő csövet sem akar beszerezni. Mondja csak Twain úr, milyenek önkénel az ágyak? szintén jégdarabokból készülnek? — «Nos, az ágyak elég jók, — de nem jégdarabokból készülnek.»

«És miért nem? Ezt szeretném tudni.» Erre aztán elmondta, hogy nálunk a jég nagyon drága, elannyira drága, hogy a jég-számláló számlája évenként a sütő számláját is megközelíti. — «Hogyan, önök tehát veszik a jeget? — «Mindenesetre.» — «No, ilyesmit még nem hallottam. Nálunk a jég semmibe sem kerül, semmit sem ér. A mint láthatja, az egész vidék csupa jég! Én még egy halhólyagot sem adnék érte.» — «Ez csak azért van, mivel önök itt a vidéken a jég becsét nem értik. Ha ezt a jeget New-Yorkba lehetne szállítani, árából a piac valamennyi cethalait összevásárolhatná... — «Igazat beszél? — «Esküszöm, hogy igazat beszél!»

Erre Laszka elkomolyodott. — «De jó lenne ott lakni! — «Ne higgye ezt, Laszka. New-Yorkban a cethal húsa senkinek sem kellene, még ha ingyen adnák sem! — «Hát ez valami előítélet lehet, mint annak idején nálunk a szappan ellen volt. Eleinte

— «Tudja meg tehát, Twain úr, — folytatta Laszka, száját fülemhez szorítva, hogy atyámnak huszonkét halász horga, — nem csontból faragott, hanem valódi vasból készült horga van! — «Nagy isten! kiáltám. — «Ez oly igaz, a mint élek, Twain úr. — «Laszka, ön hazudik, ez nem lehet igaz... — «Twain úr, ne mondja többé, hogy hazudom, higjen szavainak!... — «Jó, idővel megszokom a gondolatot. De a meglepetés annyira hatott reám, hogy szinte rosszul lettem. — Mások ilyesmit kiméletesen mondjón! — «Nagyon sajnálom, ha tudtam volna... — «Lásza Laszka, ha ön azt mondta volna: öt, hat horg s így lassanként tovább... — «Igen, igen, azt kellett volna mondanom, de erre nem is gondoltam... — «Most már jobban érzem magamat, kedvesem, de így egyszerre huszonkét horgot mondanai! — «Bocsásson meg, Twain úr! — A beszéd ezután közönséges mindennapi dologra fordult, míg csak Laszka ismét fel nem említette, hogy neki magának is egy oly drága kincse van, melyet szívesen megmutatna, ha megígérem, hogy nyugodt leszek és a titkot hiven megőrzöm. Magától értetődik, hogy mindent megígértem, különösen pedig megfogadtam, hogy teljesen nyugodt leszek. Erre Laszka szájrétű bundájának valamely rejtett zsebjéből egy négyzetes kopott rézdarabot vett elő. — «Nos, mit szól ehez, látott-e már ilyesmit? Nemde, kedves kis holmi? Az éjszaki tenger minden részeiből jöttek már ide emberek, hogy ezt a drága kincset személyre vehessék, a minek párja itt sehol sincsen... Tehát ilyet még ön sem látott? — «Erre azt mondtam, hogy nem, mert ezt a rézdarabot csakugyan még nem láttam, habár a kincset tartott tárgyat meg volt egyébe, mint a new-yorki központi podgyász-kiadó hivatal bárczája!... — «És nem fél, hogy e drága kincset elrabolják öntől, ha a tenger partján egyedül jár? — «Csitt, ne oly hangosan — veté közbe Laszka, — senki sem tudja, hogy a kincset magammal hordom, azt hiszik, hogy az atyám kinstárában van elteve.» — «Hol van a papa kincstára? — «Bocsásson meg Twain úr, de ezt meg nem mondhatom, mivel ez részben atyám titka.»

— «Hát a halbelek? — «És a halzsír! — «Ne beszéljünk róla. Mi haszna!... De tudja mit, Twain úr, most oly családi titokba fogom önt beavatni, melyről kivélem alig tud még valaki valamit. Ugyanis atyám ezért telepedett le végképen e vidéken, mivel attól tart, hogy másutt roppant vagonját megígérlehetnék. Lásza, nekem már száz kérőm is volt; meglehető csinos és jó módú emberek, de végre kisült, hogy nem annyira miattam, mint vagonom miatt járnak utánam.» — «Csakugyan? — «Igen, vagonom miatt. Mit gondol, mire beesül atyám vagonját? — A leány kérdése nem csekély zavarba hozott, mert arról, hogy a jégtenger ezen Vanderbiltjének mekkora vagona lehet, még csak fogalmam sem volt. Semmit sem feletem.

«Atyámnak huszonkét halász horga van.»

— «Tudja meg tehát, Twain úr, — folytatta Laszka, száját fülemhez szorítva, hogy atyámnak huszonkét halász horga, — nem csontból faragott, hanem valódi vasból készült horga van! — «Nagy isten! kiáltám. — «Ez oly igaz, a mint élek, Twain úr. — «Laszka, ön hazudik, ez nem lehet igaz... — «Twain úr, ne mondja többé, hogy hazudom, higjen szavainak!... — «Jó, idővel megszokom a gondolatot. De a meglepetés annyira hatott reám, hogy szinte rosszul lettem. — Mások ilyesmit kiméletesen mondjón! — «Nagyon sajnálom, ha tudtam volna... — «Lásza Laszka, ha ön azt mondta volna: öt, hat horg s így lassanként tovább... — «Igen, igen, azt kellett volna mondanom, de erre nem is gondoltam... — «Most már jobban érzem magamat, kedvesem, de így egyszerre huszonkét horgot mondanai! — «Bocsásson meg, Twain úr! — A beszéd ezután közönséges mindennapi dologra fordult, míg csak Laszka ismét fel nem említette, hogy neki magának is egy oly drága kincse van, melyet szívesen megmutatna, ha megígérem, hogy nyugodt leszek és a titkot hiven megőrzöm. Magától értetődik, hogy mindent megígértem, különösen pedig megfogadtam, hogy teljesen nyugodt leszek. Erre Laszka szájrétű bundájának valamely rejtett zsebjéből egy négyzetes kopott rézdarabot vett elő. — «Nos, mit szól ehez, látott-e már ilyesmit? Nemde, kedves kis holmi? Az éjszaki tenger minden részeiből jöttek már ide emberek, hogy ezt a drága kincset személyre vehessék, a minek párja itt sehol sincsen... Tehát ilyet még ön sem látott? — «Erre azt mondtam, hogy nem, mert ezt a rézdarabot csakugyan még nem láttam, habár a kincset tartott tárgyat meg volt egyébe, mint a new-yorki központi podgyász-kiadó hivatal bárczája!... — «És nem fél, hogy e drága kincset elrabolják öntől, ha a tenger partján egyedül jár? — «Csitt, ne oly hangosan — veté közbe Laszka, — senki sem tudja, hogy a kincset magammal hordom, azt hiszik, hogy az atyám kinstárában van elteve.» — «Hol van a papa kincstára? — «Bocsásson meg Twain úr, de ezt meg nem mondhatom, mivel ez részben atyám titka.»

— «Ön csakugyan irigylened egy teremtes Laszka! Ily óriási vagon mellett még a testi és szellemi szépség bájai is!... És még nem akadt volna önhöz méltó férfiú?... Oly férfiú, ki mindent megbeszülte és megérdemelte volna.» — «De igen, Twain úr. Önnek mindent elmondok. Tehát, a mint már említtem, közelről távolról kérő elég lett volna, csak hogy ezek mindannyian vagonom, atyám vagona után sovárogtak. Mert mi tagadás benne — a huszonkét horg titkát atyám egy alkalommal széles jó kedvében valami angol utasnak poharazás közben elárulta. Az angol utas valószínűleg nem őrizte meg a titkot s így ennek híre hamar el is terjedt. Egy rendkívül zivatáros napon messze földről jövő idegen állit be hozzánk. A mint ez nálunk szokás, az idegent és számbába fogott kutyáit szívesen láttuk és jól tartottuk. A férfúnak megtetszettem, nekem pedig a férfú ellen nem volt kifogásom. Harmadnapra a tengerparton sétálgattunk, midőn szerelmet vallva, azt mondá, hogy velem nagyon, de

Azt mondá, hogy velem nagyon boldog tudna lenni.

nagyon boldog tudna lenni. Atyám háznak tetején ülve, bennünket szemmel tarthatott, mert mire visszakérültünk, azt kérdezte a férfútól, mily cézből jár nálunk? Erre aztán én feleltem és vőlegényem atyám nyakába borult. Beszéd közben kitűnt, hogy jegyesem jó módú ember ugyan, de hozzám képest mégis szegény. Amde azon kijelentésem folytán, hogy másé soha sem fogok lenni, atyám mindenbe beleegyezett. A lakodalom előtt, melyre szomszédjaink s a rokonok is hivatalosak voltak, atyám az átkozott égett bortól felhevülve annyira ment, hogy a huszonkét horgot a vendégek láttára fejmerre szórta. Ezzel azt akarta mutatni, hogy mily gazdag hozományt adhat. A jelenet oly benyomást tett a vendégekre, hogy másnap szánon kellett őket haza vinni; én pedig azt hiszem, hogy részegek voltak. Nos az esküvő után atyám kincset ismét össze akarván szedni, huszonkét horg helyett csak huszonegyet talált. Egy horg nyom nélkül elveszett. A kincset kerestük mindenütt és mindenfelé,

Egy horg nyom nélkül elveszett.

de nem került elő. Vőlegényem, kit atyám első sorban kérdőre vont, váltig azt állította, hogy a horgot nem látta. Ugyanezt mondták a vendégek és rokonok is. Végre atyám azt követelte, hogy mindenki vesse le a ruháját. Ezt vőlegényem kívül mindenki szívesen megtette,

mert csakis ily módon lehetett volna a horg nyomára akadni. Vőlegényem azonban kijelentette, hogy ő magát meg nem motoztatja, a ki őt tolvajnak tartja, lássa a következményeket. «Végre abban állapotok meg, hogy az ügvet egy különösen, e célra megválasztott bíróság intézze el, mely a jelen volt vendégek és rokonok köréből csakugyan meg is alakult. Hosszabb tanácskozások után vőlegényemet, mint a hiányzó horg eltalajdonítóját vízi próbára ítélték el. Azt mondták ugyanis, hogy a bűn elkövetését nem lehet teljesen reá sütni, s csak is a vízi próba fogja árthatlanságát vagy bűnös voltát kideríteni. Ha a vízbe elmerül árthatlan, ha el nem merül ő a tolvaj.

«Szegény Kalutám — ez volt vőlegényem neve — az ítélet ellen nem tett kifogást, s így azonnal egy nagy lyukat törtek a tengerjégre, hová Kalutát bele is dobták. Én azt vártam, hogy a szegény árthatlan fiú rögtön el fog merülni, a midőn segítségére siettem volna, de e helyett Kaluta a víz színén maradt, mintha csak valaki alól tartotta volna. Kaluta tehát bűnös volt, s mint ilyen a tolvajokra mért halálbüntetésre méltó. Két öreg ember az erősen megkötözött-Kalutát egy úzó nagy jégdarabra vitte, hol valószínűleg egy-két óra múlva megfagyott. A mint ez magától értetődik, vőlegényemet utolsó útjára elkísértem. A szegény fiú avval búcsúzott el tőlem, hogy árthatlan, habár ezt be nem bizonyíthatta is.

«Haza térve fájdalomban ruháimat téptem össze, s midőn hajékemre került a sor, mi esett ki belőle, mint a szerencsétlen huszonkét horg, melyet atyám a többivel együtt fejmerre dobott volt... — «Igy vesztettem el vőlegényemet, kinél szebbet és jobbat soha sem fogok találni! — «Ez volt az eszkimó hajdon regényének vége.

EGYVELEG

* Carnot kocsiját, melyben meggyilkolták. Lyon városa őrizi. Egy erekyegytűt angol már 20 ezer forintot ígért érte, de Lyon városa nem egyezett bele az eladásba.

* A román király koronáját azokból az ágyúkból készítették, melyeket román csapatok foglaltak el Plevna ostromakor a törököktől.

* Néger ügyvéd. A chicagói egyetemen közelebb egy Platt Ida nevű néger leány nyert ügyvédi oklevelet. Ez az első néger nő, ki ily állást foglal el.

* A mormonok hazájában. Utah államban, mely csak most vétetett föl az állam közé, a nőknél szavazati jogot adtak, tehát egyenlő rangúvá tették politikailag a férfiakat.

* Az amerikai Egyesült-Államok vagyona 1850-ben csak 36.000 millió korona volt, 1890-ben 325.185 millió, tehát 9-szer nagyobb, bár a lakosság csak háromszor annyit. A nemzeti vagyon 12¹/₂-át a vasutak befektetései teszik. Az egyes államok közt leggazdagabb New-York, melynek vagyona 1850-ben 5400 millió korona volt, 1890-ben 42.875 millió. Egy lakosra az egész országban 1840-ben 1500 korona jutott, 1890-ben 5200.

* Khinai borok a Rajnánál. A rajnai borokat ősrégi szokás szerint minden termésnél az év legnevezetesebb eseménye szerint nevezik el. A jelen évi termés neve «Vei-hai-vis» lett.

* A persah babonáságáról több érdekes adatot jegyeztek fel. Van egy ambrakarikája, mely állítólag Mahomed korában esett le az égből s birtokosát sértetlenné teszi s egy köve, melyet megérintve a bántalmazó bűnét megbánja. Utazásakor a sah mindezeket a csodadolgozat magával hordja.

* Előkelő szerkesztő. «The Realm» című alatt indult most meg egy vegyes tartalmú angol folyóirat, melynek szerkesztője Lady Colin Campbell, ki már előbb is ismert író volt. Ez a nő sógorján Lorne Marquisnak, ki tudvalegőleg Viktoria angol királynő Luiza nevű leányát vette el és így közel rokona az angol királyi családnak.

A BUITENZORG PALOTA, A HOLLAND INDIAI BIRTOKOK KORMÁNYZÓJÁNAK LAKÁSA JÁVÁBAN.

A MADURAI BÁLVÁNYTEMPLOM, KELET-INDIÁBAN.

II. MIKLÓS CZÁR KELETI UTAZÁSÁBÓL.

CSATA UTÁN.

Vége már a harezok viharának,
Csend borítja sivatag terét,
Véres földön tört kardok hevernek,
Ember-roncsok, holtak szerteszét.

Szétforgácsolt fegyverek szilánkján
Ott fekszik egy fiatal vitéz,
Mellette áll kedves paripája
S holt urára búslakodva néz.

Annyi búval, annyi fájdalommal
Néz urára, mintha mondaná:
•Egy élő lény virraszt csak fölötted,
Édes gazdám, az sem él soká.

Mért is nem forgattad meg szügyemben
Búcsuzóul hősi kardodat!
Mért nem, mért nem veszem én helyetted,
A ki eddig hűn hordoztalak?!

Nem röpítlek diadalra többé,
Örmömben nem tombolhatok:
Annyi harezoknak bátor daliája —
Csöndes lettél, árnyék vagy, halott!

Nem száguldunk a hír erdejében
Cserkoszoruk, dicsőség után;
Arcozod, melyről tüzelek sugárzott,
Mindörökre bús lett s halovány.

A szabadság diadalmas kardját,
Fő uram, már nem villogtatod;
A hova te leszálltál, a harez-zaj
Altatgató csenddé lágyl ott.

Hasztalanul várom, hogy repüljünk
S felkeressük mátkád, kedvesed,
Míg az égen csillagok lobognak
És a földön álom szendereg.

Méla vágyban, édes epedésben
Mennyi drága s kínos óra múl,
S nem jön egy se', melyben megölelhesd,
S nem jön egy se', melyben rád börtl.

Várni fog, oh várni fog bizonynyal,
És helyetted megy majd holt híred —
Mit tudom én, mi történik akkor,
Csak azt tudom: én már nem leszek.

Hű paripád belepusztul bizton
Bánatába, melynek nincs szava;
És ki tudja, lesz-e ily hű, ily mély
A szeretett lányka bánata?!

Endrédi Sándor.

Ó-ÉV — ÚJ-ÉV.

Az évek, a századok, az ezredévek minden nappal újra születnek s halnak. És mégis milyen csodálatos megújulás érzése az, a mi a távozó év nyomában kél bennünk. Mintha az örökkévalóság feltárló ajtaján át pillanatra üdítő friss légáramlás csapna meg bennünket.

Hangos az utca a maga tarka, lármázó, nyüzsgő tömegével; az elmulás feletti tündés vidám bohóság köntöseibe öltözik. Szilveszter-éj van s a múlt év, mely még egyszer int búcsút felénk, már csak teher, melyet mielőbb szeretnénk lerázni nyakunkról. A fővárosi vendéglőkben gőzölő puncsos poharak félig őrítve ási toznak az asztalon, menésre nógat egy-két álmosabb vendég, de nem addig a', a míg a rejtőzve haladó idő át nem lépte azt a mesgyét, mely a márt a holnaptól elválasztja; előbb még egy titkos kéz lecsavarja a gázlángokat, a banda diadalmasan zendíti rá a Rákóczi-indulót, egy előkapott serpenyön ünnepélyes tempóban kongatja el a leleményes czeremónia-mester az éjféltizenkettőt, valaki felfúj papirzacsókat puffogat a falon. Fellobbanak az asztalon elhelyezett röpentyűk s a sístergő görögűz fényében a pattogó szikrák kedélyes szíporokázásai közt összekocczanó poharak, nevetés és éljenző hangok lármás összevisszaja üdvözlözi az új-év első hajnalát.

Valaha a sötét középkorban az új-évestendő nagy és meglepő változások, babonás jóslások hozzátételeinek nyitott teret, melyeket az apokalyptis titokzatos nyelven foglaltak írásba ószakalú mágusok. Hogy az Éjszak Sasa miként hadakozik a Dél Oroszlányával s a Hármás Liliom hogy ölelkezik a Fekete vizek pánczélos lovagjával, mindez mely politikai allegóriába burkoltan jelentette a közelgő év nagy eseményeit. Hát még mikor a világ végét hirdették nagy foliansok és pergament írások? Avagy nem töltötte-e rettegés e miatt pl. Szent Cyprián szivét a harmadik században, Szent Jeromos szivét a negyedik században, és Szent Gergelyét a hetedik század végén?

Ebölcs egyházatyákmindannyian, és hozzájuk még Szent Agoston, Szent Ambrus, Hilarius, Czirill, Izidor, Belláminus, Pico ad Mirandola is egy zsidó hagyományra támaszkodtak számításukban, mely szerint a világ 6000 évig tart, még pedig 2000 évig természeti állapotban, 2000 évig a törvény uralma alatt és 2000 évig a messiási korszakban.

Elég volt néhány rendkívüli természeti

esemény, melyhez a tévelygő emberi elme nem talált kulcsot — egy napfogatkozás, szárazság, pestis, folyók áradása, saskajárás, hogy a félrevezetett emberiség rettegve várja az új-év elközelését, mely a végső nagy katasztrófát hozza magával, a mikor minden elsötétül s a megvénhedt világ roskadva omlik össze bűneinek sulya alatt. Így prédikálta a tizedik század közepén a jámbor és istenfélő életű Hussingini Bernát remete a végítélet napját a 960-ik évre, mert meg vala írva a Jelenések könyvében, hogy ezer év múlva felszabaduland a régi kigyó, az Antikrisztus. És csakugyan az ugyanazon időre eső normann betörések, a magyarok váratlan megjelenése Európában harezias csapatokkal, az északot követő földrengések, szárazságok valami szokatlant sejtettek, a mi ropantfélelemmel töltötte el a babonás képzelődést. Lángcsillagok gyultak ki, az égen tűzkigyók kanyarogtak s a levegőben láthatatlan seregek csatazaját lehetett hallani. Franciaországban egész folyók száradtak ki, úgy hogy a halak dögölten rothadtak meg a levegőn.

De túléltük mégis az égi jelek által kijelölt végzetes határidőt, a tudatlan hiszékenység felszabadult a lélemlet lidércnyomás alól s könynyebben lélegzett fel. Hiába erősítette szent Barabás, hogy mivel az Isten hat nap alatt teremtette a világot s a hetediket megpihent, ámde egy nap alatt az Úrnak ezer esztendője van jelképezve; ha tehát első ízben mindent hat nap alatt teremtett: akkor műve befejezéséhez 6000 év szükséges, minélfogva a hetedik ezredév lesz az, a mikor az ember fia eljövend és meg fogja változtatni a napot, holdat és csillagokat. És hiába terjesztette Kuzán bibornok azt a verziót, hogy a keresztény korszak Jézus Krisztus 34 évének megfelelőleg 34 jubileumot (ötven év) fog megérni, a mi az 1700 évben telt volna le. A világ bebizonyította annak a közkeletű bölcseségnek az igazságát, hogy a kinek annyiszor holt híret költik, annál tovább fog élni. Az 1516-ik évi laterani zsinat már átok alatt megtiltotta, hogy a világ végéről s az Antikrisztus eljövételéről bármit is hirdessenek, mert ily jóslatok annyiszor bizonyultak alaptalanoknak, hogy csak rantani képesek oly tanítások tekintélyét, ipar- és kereskedelemügyi miniszter, kiról már lapunk múlt számában megemlékeztünk, és gróf Bányffy Miklós főpohárnokmester, mindkettő a főrendiház örökös tagja.

Annálfogva tehát, keresztény feleim, kikre az

új-év im újból beköszönt, ti se legyetek ám papábbak a római papánál s nehéz kenyérekeregetéket úzvén, mit se adjatok rá, hogy Herodotus azt mondta, hogy a világ csak 10,800 évig fog tartani, hogy Dion 13,984 évet szánt neki, Orpheus ellenben 120,000 s Cassandra 1.800,000 évet. Sőt a közelebbi határidők se rettegtesenek, sem Aristarchusé, ki az emberi nem pusztulását a 3484-ik évre jövendölte, sem Daretésé, ki ugyanazt 5552-re tette. El fognak múlni ezek a határidők is, mint a hogy elmúlt Arnould de Villeneuve kritikus esztendője, a Kr. u. 1395, a német Hietené: 1651, az angol Wistoné, az 1715, esetleg 1716. Olyan berendezést, mint a világ teremtése, nem egy-két évre szokás csinálni s a milyen erősen meg van ez a világ vasalva, kitart még egy ideig velünk, csak mi is kitartanánk vele.

Hiszén még csak ebben az évszázadban is először 1816 július 18-ára, majd Krudener 1819-re, Liebenstonn 1823-ra, Sallmard-Montfort 1836-ra, mások 1840 jan. 6-ra, 1857 június 13-ára s legutóbb 1881 november 11-dikére jövendölték meg a világ végét. A perjury francia köznép azt hiszi, akkor jó el a világ vége, ha a vesonei régi torony utolsó nyomai is eltűnnek. A Haute Garonneban pedig azt állítják, hogy ha az a két nagy gránitkő, melyet még a druidák vittek oda egy hegyre, megcsókolja egymást, akkor elkövetkezik az utolsó itélet napja. S mondják, hogy a két gránitkő egy század óta oly közel ért egymáshoz, hogy már egy gyalog ember is alig fér el közöttük, holott száz évvel ezelőtt még egy lovas ember is könnyen átmehetett a két sziklafal közt.

Vajjon megint közelebb jutottunk-e egy lépéssel a végzet beteljesüléséhez, a mikor a druidák két sziklafala egymást fogja érinteni, vagy pedig mi is mozdulatlanul állunk, mint az ezredéves gránitkő, s csak körülünk és kívülünk támad és hal meg minden órában egy önmagát túlélt világ?!

V. S.

A FÖRENDIHÁZ KÉT HALOTTJA.

A magyar közéletnek két kiváló szereplője hunyt el e napokban: báró Simonyi Lajos volt földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter, kiról már lapunk múlt számában megemlékeztünk, és gróf Bányffy Miklós főpohárnokmester, mindkettő a főrendiház örökös tagja.

Báró Simonyi halála után öt nappal, decz. hó 17-én, hunyt el idős losonczy gróf Bányffy Miklós, val. belső titkos tanácsos, királyi főpohárnokmester, az erdélyrészi év. reform.

egyházközség főgondnoka, egy nagy és népes főúri család legidősebb tagja, kinek a közpályán 72 évre terjedt szereplése maga jóval felülmúl egy közönséges mértékű emberéletet.

Gróf Bánffy Miklós 1801 decz. 28-án született Maros-Vásárhelyt. Jogi tanulmányokat végzett s 1822-ben diplomát nyerve, azonnal bírónak nevezetett ki a maros-vásárhelyi k. táblához, mely állását 1836-ban Alsó-Fehérmegye főispánjával cserélte föl, s ez állásában nehéz időkben is sok tapintatot tanusított. A főispánban töltött utolsó éve, az 1848. év azonban csaknem végzetessé vált rá nézve. Ugyanis a megyéjében, Mihályfalván, kitört oláh zavargás lecsöndesítése végett a hely színére sietvén, egy lázongó oláh orvul fegyvert emelt a főispánra, kit csak egy székyi katona ébersége mentett meg a halálos döféstől. Az önkény uralom korában gr. Bánffy Miklós gr. Mikó Imrével együtt külföldön tartózkodott; majd hazatérvén, birtokain gazdálkodott s bőkezű jótékonyosságával széles körben népszerűsége emelkedett. A gazdálkodás gondjai mellett főleg egyháza ügyei körül buzgólkodott. Majd ismét tért nyitott magának a politikai életben is és újabbnal szaporítá előbbi érdemeit, melyekért egymásután nyerte kitüntetését s több rendbeli méltóságát. 1882-ben ő felsége főpohárnokmesterré nevezte ki, s mint ilyen zászlós úr foglalt helyet a főrendiházban, melynek ez idő szerint ő volt a legidősebb tagja; de azért a legutóbbi időkig részt vett a közjogi, törvénykezési és igazoló bizottságokban, úgy szintén a legfőbb fegyelmi bíróságban.

Az érdemes főúr Budapesten hunyt el, József-utcai lakásán. A család tagjai, a kormány és sok előkelőség jelenlétében ment végbe itt az első halotti szertartás, a melyen Szász Károly dunamelléki ref. püspök szép gyászbeszédben méltatta érdemeit. Ezután az elhunytat Kolozsvárra szállították, hol Szász Domokos erdélyi ref. püspök gyászbeszéde s az erdélyi ev. ref. egyházkerület által rendezett végtszességétél után helyezték el örök nyugalomra.

XÁNTUS JÁNOS.

1825—1894.

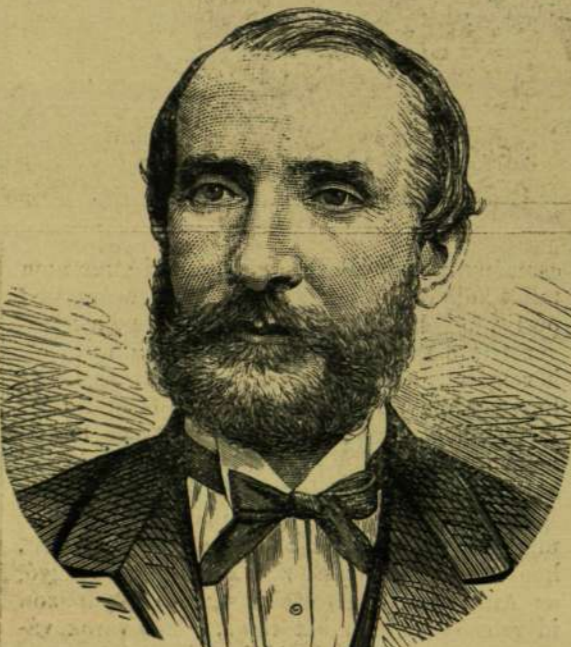
Tehetség, erős akarat és bátorság jellemezték Xántus Jánost, azt az érdemes emberünket, ki hosszas betegeskedés után 1894 decz. 13-án fejezte be küzdelmekben oly gazdag életét, mely alkalmas tollra véve, vonzó, tanulságos olvasmányává volna feldolgozható a magyar ifjúság számára.

Xántus János, bár neve szokatlan hangzású, törzsközségi székely család ivadéka volt. Elődei már régebben Somogyba kerültek, s ugyanezen megyében, Csokonyán született 1825 okt. 5-én Jogi tanulmányokat végezvén, ügyvédi oklevelet nyert, de pörököt soha sem folytatott. A politikai pályán csak annyiban működött, hogy megyéjének három éven át aljegyzője volt. A függetlenségi harcokban való részvéte miatt menekülnie kellett. Eleintén Németországban, Hollandiában, Belgiumban, majd Francia- és Angolországban keresett magának működést, de nagyobb siker nélkül, kivéve azt, hogy ez országok nyelvét rendkívül gyorsan elsajátította. 1851 végén Amerikába ment, hol még napszámos munkát is végzett, hogy életét fen tarthassa. Majd különösen az indiánokra vonatkozó tanulmányainak közzétételével s a természettudományokban szerzett ismereteivel annyira magára vonta a figyelmet, hogy tudományos megbízásokat nyert, majd pedig mexikói konzullá lett, hol a spanyol nyelvet is elsajátította. Idők folytán itthon is magára és működésére vonta a figyelmet annyira, hogy a magyar tud. akadémia is tagjává választotta. 1869-ben haza térvén, a kormány megbízásából tagjává lett a föld körülhajózására kiküldött osztrák-magyar expedíciónak, miközben különösen sikerült föld- és néprajzi tanulmányokat végzett déli Azsia nagy szigetén. Ez útról becses gyűjteményeket hozott a Nemzeti Múzeum számára, melyben aztán a néprajzi osztály igazgatójává lett. Ez állásának viselése közben élénk részt vett a földrajzi és természettudományi társaságok munkásságában. Koron-

Gróf Bánffy Miklós.

kénti fölolvásait nagy közönség látogatta. Irodalmi munkái közül fölemlítjük a következőket: «Leveleim Észak-Amerikából» (1858), «Utazás Kalifornia déli részében» (1860), «A természettudományok általános haladása» (1874).

Báró Simonyi Lajos.

A rendkívül megedzett embert a mult nyáron idegbaj támadta meg. Neje és unokaöccse, Xántus Bálint mindent elkövetek egészsége helyreállítására, de sikertelenül. Félészendőnél tovább tartott betegeskedése annyira földülta a

Xántus János.

szervezetét, hogy a hetven éves ember végre is a halál áldozatává lett. Nagy részvét kísérte sírjába a sokat hányatott, de hazája tudományosságának nevezetes szolgálatokat tett férfit.

ÜNNEPI ELŐADÁS.

Blaas Jenő festménye.

— A «Vasárnapi Ujság» mai számának képmelléklete. —

Századok óta festők és szobrászok tömegesen látogatják a szép Itáliát. A művészetek e klasszikus földje minden tekintetben bő anyagot nyújt a tanulmányozó művésznek. Festői népe s az olasz élet játszi, könnyed természete némely művészt annyira lebilincsel, hogy megtelepedve ez áldott égalj alatt, az ottani népelet ábrázolását tekintve egyetlen feladatának. Blaas Jenő is a művészek közé tartozik, s bár szülei németek voltak, de ő Velencében született s gyermekéveit is ott töltvén el, jó részt olasznak tekinthető. Atyja, Blaas Károly, a velencei képzőművészeti akadémia igazgatója volt, mely állását a politikai körülmények változása folytán 1866-ban hagyta el.

Jenő fia hű maradt Velencéhez, s a néki oly kedvessé vált olasz nép élete valódi kínese bányája lett ecsetének.

Kecses leányzókat s a közben, szerelmes párokat, tereferelő munkásnőket s a velencei élet szűkebb körben, de gazdag változatossággal jelenkező típusait élénk színezettel, gondos kivitelben s a jellemek szorgos tanulmányozásával festette. Kiállításainkon is gyakran láttuk e nembeli műveit, néhány közülök a fővárosi műbarátok birtokában is található.

Úgy a berlini, mint a bécsi nemzetközi műkiállításokon figyelmet keltett, s a műbarátok érdeklődését különösen magára vonta legutóbbi nagyobb méretű alkotása az «Ünnepi előadás». Valamelyik régi «Palazzo» arnyas udvarán föl van állítva a kicsiny bódé, mely a népszerű «polnichek» játéka színtere.

Zajongva, nevetve, jó kedvvel s feszült várakozással gyülekszik a nézők serege. Nyájasan üdvözlök egymást s az apró barna és szőke lányok zseibongva fészkelődnek, míg alkalmas helyekre juthatnak.

Az «impressario» — ezúttal egy szegény, beteges barna asszony, óvatosan szedi be a belépti díjakat s épen egy nagyobb pénzt váltott a kis öcsével érkezett leánykának. Középen vidám gyermekcsereg türelmetlenül s zajongva tekint a leeresztett függönyre, mely mögöl a főszereplő kidugta elmaradhatatlan husángját, mint egyetlen s legegyszerűbb «deus ex machina»-ját a drámai igazságszolgáltatásnak. Kabátját panyókára vetve félkönyökével a falnak támaszkodik egy melázó legény, őt kevésbé érdekli a «nagy dráma», inkább két leányzót figyel erősen, kik csevegve vegyülnek a nézők csoportjába. A «szép Ninetták», a «kedves Julietták» s a kis «bambinók», a szemfüles gaminok, egytől-egyig mesteri ecsettel vannak a vászonra varázsolva.

Szinte halljuk a zsongást, sűgást-bűgást és a jókedvű nevetést, mely ki-kihangzik az élénk csoportból, s e rózsás arcok, nevető szemek varázshatása a boldog gyermekkor gondtalanságát idézi vissza emlékünkre.

A színezés kellemes, s élénksége daczára is a legteljesebb összhang uralkodik benne. Az alakok természetesen s könnyedén vannak csoportosítva; az egyes alakok megjelenésében s mozdulataiban a közmondásos olasz «graciositás» lebegett lépten-nyomon a művész szeméi előtt.

A rajz szabatosága s a kivitel tökéletessége oly mesternél, mint Blaas Jenő, úgy hisszük, nem szorul dicséretre. S a mily kedvesen látott vendége ez eredeti festmény a nagy nemzetközi műtárlatoknak, reméljük, oly szíves fogadtatásra talál e kitűnő másolat a «Vasárnapi Ujság» olvasó közönsége előtt is, mint az 1894-iki évfolyam második felévi melléklete.

KACZIÁNY ÖDÖN.

A DIVAT DECZEMBERBEN.

A december nálunk a színházakra nézve a fő sason, s ez a színház-látogatás újabb időben imémet gondosabb, úgy szólván fél-dísz öltözetet követel; az utolsó évek csunya divatja: gyapjú ruhában menni a színházba, mindinkább eltűnőben van. Leginkább

MULATTATÓ TERMÉSZETTANI KÍSÉRLETEK.

Inyencz gyufák.

Vagy tíz szál gyufát egy tál vizre teszünk, még pedig csillag-alakban sorakoztatjuk őket egymás mellé. Ekkép mintegy sugárkört alkotnak, melynek közepén egy kis üresség van. Ebbe a hézagba bele mártunk egy darabka hegyesre faragott szappant s ime, — a gyufaszálak ijedten futnak szét minden irányba. (1. ábra.) A szappant nem szeretik.

Most már csalogassuk őket vissza; kináljuk meg cukorral. Jókora darab cukrot mártunk a vízbe, a tál közepén és ime, — a gyufaszálak ugyancsak iparkodnak vissza s egymás után oda sorakoznak az édes csemege alá. (2. ábra.)

Oka ez érdekes tüneménynek a hajcsövesség törvénye. A folyadék felszínén minden úgy történik, mintha a folyadék nagyon finom, ruganyos hártával volna borítva, melynek összehúzódási képessége a folyadék minősége szerint változik.

A szappan, felolvadván a gyufák közepett, csökkent a belső hártya ruganyosságát s a gyufaszálak engednek a külső vonásnak. Ez az a tüneménye a hajcsövességnek, melyet a fizikában a folyadékok felszíni terjeszkedésének neveznek.

Vizont mikor a cukrot mártjuk bele a vízbe, szemmel láthatólag az történik, hogy minden oldalról víz szivódik fölé a cukorba, s ekkép a tál szélé felől áramlat indul meg a központ felé. Ez az áramlat magával sodorja a gyufaszálakat is, melyek aztán a központnál megállapodnak.

A mutatványt mulatságosabbá tehetjük azzal, hogy gyufaszálak helyett hal-formára faragott vékonyka fűszekákat használunk.

E fűszekák természetesen nem lehetnek nagyok, mert különben sulykudnák fogva ellenállnak a hajcsövesség által kifejtett taszító vagy vonzó erőnek. Másrészt az odény, melyben a mutatványt végzük, ne legyen nagyon nagy, mert a szappan-vagy cukor-darab hatása természetesen nem terjedhet nagy messzeségre.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A spanyol költészet gyöngyei, Fordította és bevezetéssel ellátta Körösi Albin. Budapest 1894. A Cid-románékkört, Cervantes Don Quijote-ját s a nagy színműírók, Calderon, Moreto néhány darab-

Belgrádi fénykép után.

NIGRIANOVA VELIKA, A BELGRÁDI SZERB NEMZETI SZÍNHÁZ DRÁMAI MŰVÉSZNŐJE.

fekete selyem alját vesznek fel, és ahhoz phantasieselyemből készült derekat. Ezt az összeállítást kedvelik ma a legelőkelőbb divat-üzletekben. Monaszterly és Kuzmik utócai udvari divat-árú szállítók termében nagyon szép, ilyen kétféle szövetsből összeállított öltözeteket láttunk. Az egyik világos alapon XVI. Lajos kora szerinti rayé taffetasból volt készítve, és hozzá világos kék bársonyderék, cerue guipure csipke-betéttel. A másik ellentétes összeállítás ezüstszín brocat kelméből készített aljából és sötétkék bársony derékből állott, elől is, hátul is kek aczell paillettekkel kivarva.

A karácsonyi ünnepek alkalmából Monaszterly és Kuzmik utócai sok fekete selyem ruhát készítettek. Ez öltözék ma a helyeknél azt a szerepet játsza, a melyet a frakk a férfi-viseletnél, úgy, hogy nem hiányzik egy igazán előkelő hölgy ruhatarából sem. Ezen ruhának alja 4—7 méter bőségű, és hátul mély ráncokba esik; a derék aczellal vagy Jais-vel hímezett betétekkel (empicement) van ékítve, némelykor világos színű miroir bársony betéttel és újjakkal.

Az alj gyakran Jais-hímzéssel van ékítve, úgy a fekete, mint a szines ruhákon. Igen szépek az új bál ruha-minták, melyek a legjelesebb párisi divatházaktól érkeztek, és pedig Worth, Lafferrier Lebouvier és Doucet divattermeiből; mindezen ruhák egyszerű eleganciájukkal tűnnek ki. A ruhák nehéz satin duchessából vannak készítve, atlasz- és virág-ékítéssel. Az ilyen virágékítésű bál ruhák 85 forint-tól kezdődő árúak, s megrendelésnél mértékül elegendő egy jól testhez álló ruhaderék és a szoknya hosszának (elül mérve) beklédése.

Két szép öltözék rajzát is közöljük itt.

Az egyik XIII. Lajos korabeli uszlyos tunique, jonquille színű moiré bengalin selyemből készült, ballon újjak aczell- és gyöngydiszítéssel. A szoknya két különvált széléit a violaszínű mervilleux satin második szoknya fölött gyöngy-diszítések kötik össze, melyek a sárga moiré és rózsaszínű szalaggal beszeggett hegyes derék elejéig érnek. Ehhez háromszögű fodros berthe járul. A sötétpiros mellekron egy gyémánt félhóld, a galléron gyöngy- és borostyánkő pettyek díszlenek.

A másik öltözet halavány zöld peau de soie selyem, megyszín bársony appliquékkal, smaragd-zöld selyem és arany hímzéssel a szoknyán. A bő újjakat chrysoptas és brilláns csatok tartják. A derék széléin raguzai csipke-szegélyezés, továbbá czoboly szőrme és fejek. Cseresznye-piros színű moiré öv, erőme színű strucz tollak, világos színű teknősbéka héjából fűzött legyező. Alice.

LÁTOGATÓ-RUHÁK. — Legújabb párisi divat.

H. Hirsch Nelli rajza.

DUPANLOUP «JÉZUS KRISZTUS» CÍMŰ MŰVÉNEK MOST MEGJELENT MAGYAR KIADÁSÁBÓL.

ját kivéve, egészen a legújabb időkig, mondhatni, semmi sem volt spanyolból nyelvünkre lefordítva; az újabb spanyol irodalom a magyar közönségre nézve nem létezett. Alig pár éve, hogy figyelem kezd rá fordulni, és ime, olvasva Alarcon elbeszéléseit, vagy Echegaray «Nagy Galeotto»-ját, a modern dráma-irodalom e remekét, bámulva látjuk, hogy a spanyol szellem, melyről azt hittük, hogy a vakbuzgóságtól szított zsarnokság alatt végték elmáradt, — mily eleven, mily úde, mily tele van duzzadó erővel. Nem csakély szolgálatot tett tehát irodalmunknak Körösi Albin, hogy egy szép anthológiában feltárta az előttünk csaknem egészen ismeretlen spanyol lírai költészet gazdag világát. A fordító alapos készséggel s nagy tárgyszeretettel végezte feladatát; bizonyára sok évi fáradságos, de gyönyört adó munka eredménye e vaszkos kötet. A gyűjteményt egy rövid irodalomtörténeti tanulmány nyitja meg, vázlatosan elénkbe állítja a spanyol költészet fejlődését, aztán következik a fordítások, néhány népi eredetű költeményen kívül, több mint száz költemény. A fordító vizsámeg a XV. századig, de azért gyűjteményében főleg a XIX. század költői vannak képviselve, legtöbb darabbal Zorilla, Jose de Selgas, Bequer, Ramon de Campoamor, Ventura Ruiz Aguilera stb. Maga a fordító is elismerést érdemel, bár gyakran érezzük, hogy Körösi Albin nem eléggé költő, vagy legalább is nem eléggé ara a nyelvnek és a verselésnek. A gyűjtemény azonban így is becses; ajánljuk az irodalombarátok figyelmébe. Ára 4 korona, mutatványt fonébb köztünk a kötetből.

Az Olcsó könyvtár. A Franklin-Társulat kiadásában és Gyulai Pál szerkesztésében megjelenő népszerű «Olcsó könyvtár»-ból újabb hat kötet hagyta el a sajtót, a vállalatnak immár 337—342-ik kötetei. Ezek: *Collece fogadalmá*, Schults Johannától, francziából fordította Harasztné Récsi Jolán, ára 40 kr. — *Heine emlékiratai*, fordította és bevezetéssel ellátta dr. Zoller Béla. A nagy német köl-

tői többféle fordításból ismeri már a magyar közönség, de prózai dolgozataiból csak töredékek jelentek meg magyar nyelven. Heine sokat följegyzett személyes dolgairól, ismerőseiről, politikai, vallási és erkölcsi nézeteiről. Egyik barátjához 1825-ben írt levelében említi, hogy «Valóság és költészet» című munkája készül. De Heine később iratai és jegyzetei egy részét elégette, nem tudni mennyit, és csak töredék maradt meg. Ezeket «Emlékiratok» címen ismeri meg a magyar olvasó. Ebben Heine zsenge gyermekkoráról, szülőiről, stb. emlékezik meg. «Esmék» (1826), továbbá «Valomások» címen találjuk meg Heine iratainak többi részét. Mindenikben ott van az ő nagy megfigyelő és gúnys szelleme, éles ítélete és egész eredetisége. Zoller Béla a megillető gondallal fordította le magyarra. Ára 40 kr. — *Phaedra*, Racine tragédiája 5 felvonásban, francziából ford. Horváth Döme, 2 dik kiadás; Ára 20 kr. *Zaire*, Voltaire drámája 5 felvonásban, szintén Horváth Döme fordítása; ára 20 kr. — *A zsidó és az antiszemita áramlat*, Leroy-Beaulieu nyomán írta dr. Simonyi Jenő; ára 30 kr. — *Mickiewicz Ádám szonettjei*, lengyelből fordította és bevezette Béri Gyula; ára 20 kr. A «Olcsó könyvtár» az új sorozatának több műve először a «Budapesti Szemlé»-ben jelent meg s az eléggé bizonyítja értékes voltokat.

Karady «Mesék és Regék» című régibb mesékgyűjtő harmadik kiadásában juttatta könyvpiaçra a Franklin-Társulat. Ez a kiadás az eddigiektől gyökeresen különbözik. A régi meséket egészen át dolgozta, újakkal bővítette Gaal Mózes, ismert ifjúsági író. Az általánosan ismert Grimm-mesék levélközvén német jellegűek, magyaros nyelven és magyar szellemben jutnak az ifjúság közé. A mesék természetes, naív hangjával, folyékony menetével igyekezett az át dolgozó a magyar eszjárásához hasonlítani az idegen tárgyat. A csaknem 400 oldalra terjedő vaszkos kötet majdnem félszáz mesét tartalmaz. Az illusztrációk száma is szokatlanul

nagy, 16 színezett kép, a többi művészi tollrajz. Nemcsak tarkítják, hanem jellemzően magyarazzák is a meséket. Ára 2 frt.

A mi Urunk Jézus Krisztus, Dupanloup a szellemes francia püspök és kitünő egyházi író nagy hírt munkája magyarul is megjelent *Ruschek* Antal győri esperes-plébános fordításában, s a Franklin-Társulat nyomdájának finom műizlését mutató pompás kiállításban. Dupanloup művének emelkedett stíljé, költői gondossága jó tolmácsra talált *Ruschek* Antalban, e jeles tollú, magyaros egyházi írónkban. A mű Jézus Krisztus történetét a négy evangélista részint párhuzamos, részint egymást kiegészítő előadásból egységesen és híven állítja össze és tiszta evangéliumi képből terjeszti elénk, Krisztus isteni alakját a szeretet erkölcsi alapjára helyezve s ezért nemcsak katolikusok, de minden keresztény, sőt erkölcsi szépségében bárki más is gyönyörűséggel olvashatja. A kiállítás fénye számol ugyanarra a nagy érdeklődésre, melyet mindenütt megtalált. Nagy nyolczadrét alak, tiszta nyomásban, a bőrkötés címoldalán ezüst alapon Jézus Krisztus színezett képe aranymedaillonban, fehér galamboktól, s zöld galyas aranyrózsabimbóktól körülvéve. Belől az első lap kemény kartonon *Rothfeldné Hirsch* Nellié, Gyulai Pál költeményei illusztrátorának szép rajza fénynyomatú másolatban, a mint Krisztus magához inti a vigaszra szoruló szegényt és az ártatlan kisdedekét. Ezután részben külön kartonokra, részben a szöveg közé nyomtatva gazdag és nagybecsű biró képsorozat következik meg, Krisztus és Szűz Mária életéből. Ezek a képek világhírű egyházi festmények szép reprodukciói; Rafael, Murillo, Le Brun, Rubens, Dürer, Munkácsy, s még számos művész nevével találjuk meg a képek alatt. A tartalomhoz s ezekhez a képekhez méltó a nyomás és általában az egész kiállítás is. A díszmű ára 6 frt. Selyemkötésben 10 forint. A művet a Szt.-István társulat adta ki.

Római mozaik, emlékek és jegyzetek az örök városból, írta *Milkó* Izidor; megjelent a Révai-testvérek kiadásában. A 281 oldalt elfoglaló könyv azokat a benyomásokat közli, melyeket a világraglom, majd a kereszténység fővárosa, műemlékei, s a modern életnek egy antik világ keretében való érintkezése tettek a szerzőre, ki mint fürge tollú tárczairó ismeretes. Az ily benyomások mindig a szerző egyéni tartalmasságától, eszmejárásától nyrik meg érdekességüket. Milkó elég élénk természettel bír, hogy minél többet megláthasson, jellemezzen, egy-egy képet megrajzoljon és elég olvasottsága van, hogy a könnyed rajzokhoz lényegesen tudjon járulni. A római idős tanulságai és a város életének feltüntetése az intelligens és ügyes író ismerteti föl. Ára 4 korona.

A magyar tud. akadémia almanachja 1895-re megjelent. A 17 ivre terjedő kötet polgári és csillagászati naptáron kívül magában foglalja az akadémiai tagok névsorát s az állandó bizottságok tagjainak névjegyzékét. A legöregebb akadémikus Jedlik Ányos, ki 1800 január 11-én született. Összesen van az akadémiának 292 tagja. Az igazgató tagok sorában üresedésben van egy hely, a tiszteletbeli tagok sorában kettő, a rendes tagok sorában három, a levelező tagok sorában 24. Az almanach ára 1 frt.

A szerb művészek Budapestén. A belgrádi szerb nemzeti színház és a delegált tagjait a legszevesebb barátság és vendéglátás vette körül. A második előadás decz. 21-ikén tartották a népszínházban a mensakadémika javára. A szerb színművészek közül különösen *Nigrinova* k. a., a szerb nemzeti színház primadonnája tűnt föl és nyert tetszést mély érzelmi játékaival és igazi keleti szépségével. Előadás után a főváros törvényhatóságánakomát rendezett a redontban a vendégek tiszteletére, melyen a hatóság *Márkus* József alpolgármester és *Rózsavölgyi* tanácsos képviselték. Ott volt *Danics* szerb főkonzul, *Ullmann* Pál alkonzul, a színházak számos tagja, írók, egyesületek képviselői. A színházoktól egymást érték magyar, szerb és francia nyelven. A vendégek még decz. 22-ikét is Budapestén töltötték; másnap, vasárnap, fölkeresték *Burdán*, a tabáni temetőben nyugvó *Sztankovics* Kornél zeneköltő sírját s azt mekoszorúzták. A sálfa-utcai szerb templomban is megjelentek s ott az isteni tisztelet alatt *Mokranjcz* karnagy vezetése alatt *Sztankovics* több egyházi dalát adták elő.

Előfizetési főlhívás a «Vasárnapi Ujság» 1895-iki folyamára.

A «Vasárnapi Ujság», a legregibb magyar szépirodalmi és ismeretterjesztő képes lap, eredeti elbeszélésekkel, művészi képekkel lesz diszítve. A «Vasárnapi Ujság» előfizetési ára ez új melléklettel való bővítéssel is változatlanul az eddigi marad.

A Nemzeti Múzeum új igazgatója, a Nemzeti Múzeum igazgatója, *Pulszky* Ferenc, már legközelebb nyugalomba vonul, valószínűleg újévtől kezdve. A nyolczvan évet tuhaladt tudós, ki több mint félszázad munkásságát szentelte az irodalomnak, tudományoknak és a közéletben s a politikában is nevezetes szerepet vitt, maga öhajítja a nyugalmat. Utóda *Szalay* Imre közoktatásügyi miniszteri tanácsos lesz, kinek kinevezetése iránt a kultuszminiszter már megtette az előterjesztést a királynak. *Szalay* Imre a közoktatásügyi miniszteriumban már két évtized óta volt a művészeti osztály s a politikai osztály vezetője. Csak nemrég neveztek ki a milléniumi kiállítás egyik igazgatójának, mely állását azonban, mint a magyar Nemzeti Múzeum igazgatója is meg fogja tartani.

A Petőfi-társaság tagválasztó ülése. Decz. 21-ikén tartotta a Petőfi-társaság tagválasztó ülést. Ekkor töltötte be a Komocsy József halála által megüresedett alelnöki helyet is. Erre *Vértessy* Arnold és *Bartók* Lajos voltak jelölve s *Bartókot* választották meg 18 szóval 11 ellenében; másodtit-

A «Politikai Ujdonságok» újabban mint képes ujság jelenik meg, s minden száma a napi eseményekre vonatkozó több képet közöl.

A «Politikai Ujdonságok»-hoz «Magyar Gazda»-című kéthetenként megjelenő gazdasági és kertészeti képes lap van mellékelve, s ezen felül rendkívüli mellékletekkel is bővíte lesz a lapnak hetenként másfél s minden második héten két ivre terjedő tartalma.

Mind a két lapnak kiegészítőjeül szolgál a «Világkrónika» című képes heti közlöny, mely hetenként egy iven, számos képpel illusztrálva jelen meg, és az általánosabb érdekű napi események részletes magyarizására szolgáló cikkekkel kívül rendszeresen közöl nagyobb elbeszéléseket és regényeket képekkel, úgy szintén mulattató közleményeket, képtáblányokat, stb.

Előfizetési árak évnegyedre:

- A «Vasárnapi Ujság» 2 frt — kr
- A «Vasárnapi Ujság», a «Világkrónika»-val együtt 2 frt 45
- A «Vasárnapi Ujság», és a «Politikai Ujdonságok» 3 frt —
- A «Vasárnapi Ujság», és a «Politikai Ujdonságok», a «Világkrónika»-val együtt 3 frt 40 kr.

Az előfizetés bármelyik hónap elsőjéül kezdve eszközölhető.

Az előfizetések a «Vasárnapi Ujság» és «Politikai Ujdonságok» kiadó-hivatalába, Budapest, Egyetem-utca 4. küldendők.

A „Vasárnapi Ujság” regénytára.

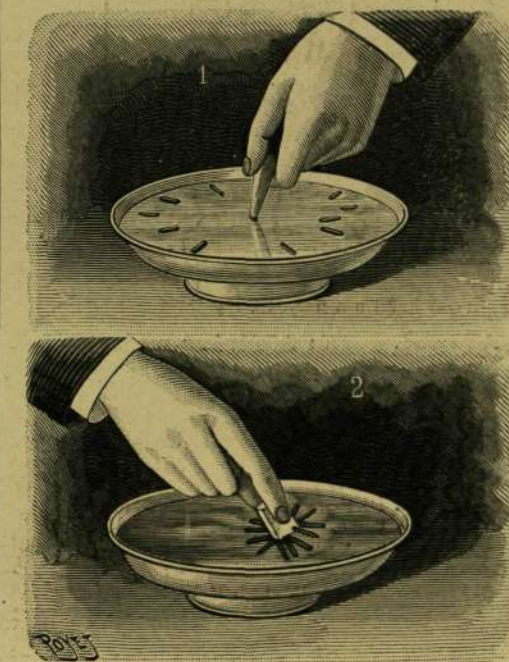
A „Vasárnapi Ujság” hogy az eddigienél jóval több szépirodalmi olvasmányt nyújt-hasson, hogy olvasóinak e részben való szükségletét hétről-hétre még jobban kielégülhesse, 1895. évi januártól kezdve állandó szépirodalmi melléklettel bővíte fog megjelenni, s e czéltól a „Vasárnapi Ujság” terjedelmét egy félivel több lesz az eddigienél. E szépirodalmi mellékletnek „A Vasárnapi Ujság regénytára” lesz a czime s valogatott regényeket és nagyobb elbeszéléseket fog tartalmazni. Mint maga a főlap, „A Vasárnapi Ujság regénytára” is, mely

felváltva fog közölni eredeti és külföldi regényeket és elbeszéléseket, művészi képekkel lesz diszítve. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára ez új melléklettel való bővítéssel is változatlanul az eddigi marad.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Nemzeti Múzeum új igazgatója, a Nemzeti Múzeum igazgatója, *Pulszky* Ferenc, már legközelebb nyugalomba vonul, valószínűleg újévtől kezdve. A nyolczvan évet tuhaladt tudós, ki több mint félszázad munkásságát szentelte az irodalomnak, tudományoknak és a közéletben s a politikában is nevezetes szerepet vitt, maga öhajítja a nyugalmat. Utóda *Szalay* Imre közoktatásügyi miniszteri tanácsos lesz, kinek kinevezetése iránt a kultuszminiszter már megtette az előterjesztést a királynak. *Szalay* Imre a közoktatásügyi miniszteriumban már két évtized óta volt a művészeti osztály s a politikai osztály vezetője. Csak nemrég neveztek ki a milléniumi kiállítás egyik igazgatójának, mely állását azonban, mint a magyar Nemzeti Múzeum igazgatója is meg fogja tartani.

A Petőfi-társaság tagválasztó ülése. Decz. 21-ikén tartotta a Petőfi-társaság tagválasztó ülést. Ekkor töltötte be a Komocsy József halála által megüresedett alelnöki helyet is. Erre *Vértessy* Arnold és *Bartók* Lajos voltak jelölve s *Bartókot* választották meg 18 szóval 11 ellenében; másodtit-

Természettudományi kísérlet: Ioyenez gyufák.

kárrá pedig *Jakab* Ödön egyhangulag. Két üres helyre tagokul ajánlva voltak: *Kenedy* Géza, *Bárony* István, *Szabolcska* Mihály, *Gozsdu* Elek, *Szomory* Károly, *Papp* Zoltán, *Szalay* Fruzsina és *Vasváry* Gyula. A társaság tagjai (körülbelül harminczan voltak jelen) szótöbbséggel *Bárony* Istvánt és *Papp* Zoltánt választották meg rendes tagokul, levelező taggá pedig egyhangulag *Schalpe* György pozsonyi tanárt. *Petőfi* legújabb német fordítóját, *Megállapították* a január 6-án tartandó nagygyűlés másorát is.

A Nemzeti Szalon legutóbbi választmányi ülésén 125 új tagot vettek föl, köztük a közélet és a fő-rangu világ több kitünőségét, mint pl. *Széchenyi* Imre gróf volt berlini nagykozevet, *Keglevich* István gróf főrendiházi tagot, *Berzevics* Albert volt államtitkárt, stb. *Zichy* Nep. János gróf és a műbarátok köre alapító tagul léptek be. Az egyesület tagjainak száma ez iduszert közel 800. A művásárlás mindjobban élénkül. A jelenlegi tárlatból összesen 25 kép kelt el.

MI UJSÁG?

* Mai számunk képmelléklete. Jelen számunkhoz csatolva veszik olvasóink jelen évfolyamunk második feléül mellékletéül *Blaas* Jenő «Ünnepi előadás» című festményének szép kivitelű fametszeti másolatát.

A Vasárnapi Ujság folyó évi tartalomjegyzékét, mint rendszeren, most is jövő évi első számunkkal fogjuk szétküldeni.

A kormányválság. A király deczember 27-ikén érkezett Budapestre, hogy a magyarországi politikai helyzetről tájékozassa magát és meghallgassa

a főlhívott különböző politikuskok véleményeit. Ő felsége kor reggel, 6 óra előtt érkezett meg s a pályaudvaron *Beniczky* főispán, *Ráth* főpolgármester és a rendőrkapitány fogadták. A királyi palota főbejáratánál pedig *József* főherceg üdvözölte az uralkodót. Ő felsége három vagy négy napot tölt itt. A király megérkezésével Budavár esőndességét főlvtotta az elevenség, a kocsi robo-gása, az udvari személyzet járása-kelése. Különösebb élénkiség is nyilvánult ezúttal, mert a miniszterelnöki palotának, valamint a többi miniszteriumoknak is sok látogatója akadt, s a várban a kiváncsiak sokasága fordult meg, ha másért nem is, de hogy külső jelökből szemlélje egy nevezetes kormányválság folyását.

A Wekerle miniszterelnök által meghallgatásra ajánlott politikuskok kihallgatása megkezdődött már deczember 27-ikén 9 órakor. Az első napon a képviselőház és főrendiház elnökei, alelnökei jelentek meg. *Vasváry* hercegprímás is a kihallgatottak közt volt, de azt mondják, hogy ez nem függ össze a válsággal; az ország főpapja a király itt időzése alatt rendszeren jelentkezik kihallgatáson. Az egyháznagyok közül még *Schlauch* nagyváradi bíborno-kpüspököt fogadta decz. 27-ikén az uralkodó. Ő felsége, mielőtt Budapestre jött, Bécsben *Kállay* Béni közös pénzügyminisztert is kihallgatta. A budapesti kihallgatások sorát *Wekerle* Sándor kezdte meg. Alig tartott tíz percig. A kormány lemondása már el volt fogadva. Ezután következtek a hercegprímás, a nagyváradi bíborno-kpüspök, *Szalay* József és gr. *Károlyi* Tibor, a főrendiház elnöke és alelnöke; aztán a képviselőház elnöke: b. *Bánffy* Dezső és alelnökei: *Perczel* Dezső és gr. *Andrássy* Tivadar, végül 2 órakor *Szabó* Miklós főrendiházi tag és kuriai elnök. Decz. 28-ikán következett a sor a többi meghívott politikuskokra, a kik közt vannak: *Tisza* Kálmán, *Szell* Kálmán, *Darányi* Ignác, *Falk* Miksa, gr. *Szapáry* Gyula, b. *Orszay* Béla, gr. *Festetics* Tasziló, a nemzeti pártból gr. *Apponyi* Albert és *Horánszky* Nándor, a főrendiház ellenzékéből pedig gr. *Zichy* Nándor és gr. *Desseoffy* Aurél. továbbá gr. *Khuen-Hédervary* horvát bán, stb.

Az országgyűlési szabadevű pártban *Wekerle* miniszterelnök decz. 27-ikén tudatta a kormány lemondását. Nagy számmal gyűlt össze ez este a párt rendszer tanácskozási helyiségében. *Wekerle* Sándort tüntető lelkesedéssel fogadták, mikor belépett. *Wekerle* ezután elmondta, hogy a kormány beadta lemondását, mert tapasztalnia kellett, hogy nemcsak egyes ügyekben, hanem általában véve a legfelsőbb bizalomnak oly mértékben nem osztályosai, mint kívánatos az ügyek sikeres vezetésére. Köszönetet mondott ezután a pártnak a támogatásáért a nagy eszmék harcában, s kérte a pártot, hogy ragaszkodjék az eszmékhez. A maga nézete az, hogy az egyházpolitikai reformokon változtatni nem lehet, a szentesített törvények sürgősen végrehajtandók; a főrendiház által meg nem szavazottak is változatlanul fentartandók. Beszédét sokáig tartó taps és éljenzés követte. — *Wekerle* Sándor után *Darányi* Ignác, ki a párt értekezletén elnökölt, szölt a párt nevében, a legmelegebb elismeréssel sorolva föl e kormány alkotásait, s végül kijelentette, hogy a kapocsa párt és a leköszönt kormány tagjai közt meg nem szakad, sem pedig nem lesz. Majd gr. *Csáky* Albin, a volt közoktatásügyi miniszter, az egyházpolitikai reformok egyik vezérharcosa szólalt föl. A párt nagy éljenzése közt jelentette ki, hogy irányváltozásról szó nem lehet, bízik a királyi alkotmányosságában, az országos közvélemény erejében, ennek a pártnak állhatatosságában. Nyugodtan várja a legközelebbi eseményeket. Az értekezlet *Wekerle* éltetésével ért véget, s aztán a leendő új kormány tagjait találgatták. Mint miniszterelnököt leginkább b. *Bánffy* Dezsőt emlegették, de gr. *Khuen-Hédervary* horvát bánt is. Biztos még tudni nem lehet; de arról meg voltak győződve, hogy *Wekerle* és *Szilágyi* Dezső az új kormány tagjai nem lesznek.

Decz. 28-ikán a képviselőház és a főrendiház ülést tartott. *Wekerle* lemond a két helyen bejelentette a kormány lemondását.

A képviselőház decz. 28-iki ülésében *Wekerle* Sándor miniszterelnök kijelentette, hogy miután arra a sajnos tapasztalatra jutott, hogy a kabinet nem bírja többé a korona teljes bizalmát, kötelességének tartotta saját és miniszterterátsai lemondását benyújtani, a mit ő felsége el is fogadott. Erre legelőbb is *Justh* Gyula állott fel és kinyilvánította, hogy nem elégti ki a miniszterelnök nyilatkozata, mert abból megtudni nem lehet; mi is volt hát tulajdonképen oka a korona bizalma elvesztésének; nem holmi alkotmány-ellenes tényezőék érvényesíték-e itt kéz alatt befolyásokat? *Eötvös* Károly hasonlóképen nyilatkozott, de egyúttal kinyilvánította, hogy daczára-ellentétes pártállásának, a lelépő kabinet érdemeit, a melyeket a szabadelmü eszmák szolgálatában szerzett, készségesen elismeri és méltányolja. *Apponyi* Albert ezután szintén abbéli elégedetlenségét adott kifejezést, hogy a válság tu-

lejdonképeni okai elhallgattattak. Ugron Gábor hevesen támadta a lépő kormányt, Szapáry Gyula gróf azon óhajának adott kifejezést, hogy a következő új kormány ne ideiglenes jellegű legyen, hanem az állandóság biztosításával bírjon. **Wekerle** Sándor miniszterelnök kijelenté, hogy a lemondás okainak bővebb fejtegetése felesleges a baba bocsátókoni feladata nem is lehet. A felsőházban is bejelentette **Wekerle** a lemondást, hol azt egyszerűen tudomásul vették.

Vajda Jánoshoz ötven éves jubileuma alkalmából b. Eötvös Loránd vallás- és közoktatásügyi miniszter meleghangú levelet intézett és értesítette őt, hogy az irodalmi és művészi pályán működő egyének istápolására szánt alapok egyikéből a jövő évre ezernyolevszáz forintot utalványozott ki részére. — Az **üdvözlő iratot**, melynek szövegét múlt heti számunkban közöltük, négyezszázhuszötven irat alá, köztük a legkiválóbb politikusok, írók és hírlapírók a nemzeti és népszínház tagjai, a jubiléus számos jó barátja. **Nagy Lászlár** festőművész pedig igen csinos rajzot készített az üdvözlő irat borítékára, melyen babérkoszorúval és nefelejtekkel körülvett toll lát-ható. Az üdvözlő iratot decz. 22-én **Endrédi Sándor** adta át a jubiláló kölöntek.

HALÁLOZÁSOK.

II. FERENCZ, volt nápolyi király, meghalt decz. hó 27-ikén 59 éves korában Arcóban, hol Albrecht főherceg vendége volt. Nápoly és a két Szicília királyát 1861 elején sodorta le a vihar trónjáról, a tartományai az egyesült Olaszország kiegészítő részeivé lettek. Trónjának elvesztése után Bajországra menekült, 1857-ben nősült meg, nőül vévén Zsófia bajor királyi hercegnőt, királynékné nővérét.

Elhunytak a közelebbi napok alatt: **SOMOGYI RUDOLF**, a budapesti ref. főgimnázium természet-tanára, élete 55-ik évében. A tanítást a szaktudomány az elhunytban egyik legdelebb munkáját vesztették el. Mint alig 23 éves ifjú lépett a tanügyi pályára s 32 éves tanári működése alatt egész legió ifjút nevelt, a kik közül nem egy nevezetesen szerepet játszik közéletünkben. — **BALOG JÁNOS**, dr., kegyes tanítórendi előzópa, főgimnáziumi tanár, 43 éves Temesvárott. — **REDVITZ SÁNDOR** báró, belügyminiszteri fogalmazó, hosszas szenvedés után, Lussin-Piccolóban. A fiatal báró a költészettel is foglalkozott s csak nem rég adta ki **«Róza és tövis»** című verses könyvét. — **HANÁK GYULA**, nyug. állami felügyelő, 50 éves, Érsekújvárott. — **ANDORKA JÁNOS**, kiérdemesült evang. esperes, íháros-berényi lelkész s volt állami tanítóképzési igazgató-tanácsos, 83-ik évében, Háró-Berényben, meghalt. — **BORNEMISSZA JÓZSEF**, ref. lelkész, nyugalmazott esperes, 68 éves, Mező-Kövesden. — **WMENTAL ANTAL** fővárosi háztulajdonos 73 éves.

Alsó-szentmihályfalvi idősb **SIGMOND ELEKNÉ**, Sigmund Deszö országgyűlési képviselő édes anyja, 73 éves korában, Kolozsvárott. — **VENDÖFER NÁNOR**né, sípek Balázs Irma, kir. honvédelmi vezetés, 37-ik évében, Pozsonyban. — **MÁRTINY GYULÁNÉ**, Nesselfeld **Rózi**, a ki tavaly még egyik kedvelt, alalakja volt a fővárosi társaságnak, 19-dik évében, boldog házasságának 6-dik hónap-jában, Eimében. — **KAUFMANN EDÉNÉ**, Schreiber Erzsébet, Kálnoki Henrik és Kálnoki Leidor hírlapírók édesanyja, 64 éves korában, Budapestben. — **ÖZY TRÉTTINA KÁROLYNÉ**, nyug. pénzügyi számvizsgáló neje, Bereszgázán. — **Gr. KÁROLYI MELINDA MÁRIA**, gr. Károlyi György és neje Frank Boriska negyedfélves leánykája, Budapestben.

Szerkesztői mondanivalók.

Nem az fáj, Visszhang. Az oroszról fordított költeményt közlünk meg.
Czimbalmoszó I-IV. A hang frissenége előnyösen különbözteti meg a közönséges népdal-utánzatoktól. A két első a közölhetők közé sorozhatjuk.
Tilthad-e? Vizionlátás. Werner dalaiból. Jó éjszakát. Az első trivál hangon szól, nem lapunkba való. A második lapos, nehézkes, mindjárt a kezdete így hangzik:

«Nálad voltam... Imét láttuk egymást,
Nem vártam ily furesz fogadtatást...
Csókjaimra hideg maradt ajkad,
Olyan idegen volt minden rajtad!
Szép szemed nem ama régi fényvel,
Azon ösmert édes melegséggel
Nézett rám...» stb.

És így megy ez véges végső. — Aránylag legsikerültebb a Scheffel-féle fordítás, bár ebben is érezzük a kölönti erő hiányát.

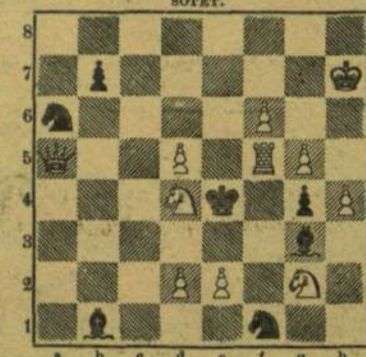
Gondolatok. Annuskáék. Sem a prózát, sem a verset nem használhatjuk.

Ah! a I. II. Késégekivil helyes postai szabály, hogy a vers ne legyen terjedős, magyarázó s gyakran egy ódaváltott fény elég, hogy a helyzetet megvilágítsa. Szerző azonban nagyon is tág teret enged a sejtésnek, a nélkül, hogy képes volna eléggé mozgásba hozni az olvasó képzelő tehetőségét.

SAKKJÁTÉK.

1870. számú feladvány. Fechter L.-től.

(II. díjat nyert.)

VIÁLOS.

VIÁLOS indúl s a negyedik lépésre matot mond.

Az 1861. számú feladvány megfejtése

Ros A.-től.

Megejtés.

- 1. Fc2-b1 37-36
- 2. H7-b6 35-34
- 3. H6-g6 35-34
- 4. e3-e4 35-34
- 5. e2-e3 mat.

Helyesen fejtették meg: Budapestben: K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — Eördög János. — A pesti sakk-kör.

KÉPTALÁNY.

A **«Vasárnapi Ujság»** 50-ik számában közölt képtalány megejtése:

Játszi sugár a reménység,
Törött ablak a szivem:
Mért nem kíván az a sugár
Jó éjszakát énnekem?

Heti naptár, deczember—január hó.

Nap	Katholikus és protestáns	Görög-Orosz	Izraelita
30. V. Anizia	6 Anizia	18 B. Sebestyén	3 S. Cha.
31. H. Szilveszter	Szilveszter	19 Bonifác	4
1. K. Újév	Kis Karácson	20 Ignác	5 Tebeth.
2. S. Abel	Makar ap.	21 Juliánus sz.	6
3. G. Genovára	Genovára sz.	22 Anasztázia	7
4. P. Titus	Titus pk.	23 Kréta 10 v.	8
5. S. Árpád	Telesfor vt.	24 Kar. el. bűjt	9 Sab. W.

Holdváltás. ☾ Első negyed 4-én 8 ó 52 p. regg.

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**
(L. Egyetem-tér 6. szám.)

Henneberg G. (cs. kir. udv. szállító) selyemgyára Zürichben, a privát megrendelők lakására közzétett az alábbi: fekete, fehér és színes selyem-szövetek, méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig, postabér és vámmentesen, sima, csikos, kockásított és mintázottak, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín és árnyalatban). Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba csiszelt levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (1)

THE MUTUAL

new-yorki életbiztosító társaság.

Alapított 1843.

Tisztán kölcsönös. Résztvényesei nincsenek.

A világ legnagyobb és leggazdagabb biztosító intézete.

Összes vagyon 1893 deczember 31-ikén:
967 millió frank.

Legkorlátlanabb biztosítási feltételek. Legmagasabb nyeresémények a biztosítottak javára. — Bővebb felvilágosításokkal szivesen szolgál a

„Magyarországi vezérigazgatóság”
Budapest, IV., Károly-körút 26. sz.

ÓVA INTUNK A CZÉGVÉKVEL VALÓ VIZSGÁLESEK ELŐL.

A nagy kir. ALLAMVASUTAK GÉPGYÁRA felállításánál **GÖZSÉPLŐGARNITURAI** azonos- és más ipari célokra legalkalmasabb **COMPOUND-LOKOMOBILJAI** és egyéb gépekkel. **67 matrig** a nagy kir. államvasutak gépgyára **VEZÉRGŐHÖRSÉGENNEL** BUDAPESTEN, **ALBERT-UTCA 41. sz.** működik.

KÖZVELEK KÖLCSÖNTŐ MEGHATALMAZÁSSAL BIRNAK

Jegy lépés irás hirtel.
A magyarok bejövetele
Képzés az Amerikai és az új világ felvilágosítására
nyel. 9. sz. ut. 6. sz. alk. ut. ut. ut. ut.

Legjobb és leghíresebb pipere hölgyor : a **La VELOUTINE** Kéltálas Kíszer CH. FAY, ILLÁTSZERÉZ, PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS.

2 arany, 13 ezüst érem. 9 dísz- és elismerő okmány.

KWIZDA-féle

KORNEUBURGI MARHA-TAPPOR

lovak, szarvasmarha és juhok számára.

Egész dobozzal 70 kr. Fél dobozzal 35 kr.

40 év óta a legtöbb itálóban használatban, étvágyhiánnyal, rossz emésztéssel, valamint tehennél a tej javítása s a tejelőképesség fokozása czéljából.

Tessék a föntlebbi védjegyregegyeztetés s a vételel határozottan kifejezni **KWIZDA-féle** Korneuburgi marhatapport. Fő-letét: **Kwizda Ferencz** János centrak és. kir. és román kir. udvari szállító kerületigyszertárában **Korneuburgban**, Bécs mellett. Valódi minőségben gyógyszerárakban és droguistáknál kapható. 5666

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszer. Budapest, Király-utca 12.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
SÁVANYU-KÚT

Nem a reklámnak, hanem a sok ezer ember általi személyes továbbajánlásnak, — a kik a **Richler-féle Tinct. capsic comp.-t** (Horgony-Pain-Expellert) az utolsó 25 évben jó sikerrel használták, — köszönhet ezen igazán biztos hatású házi szer nagy elterjesztését és általános kedveltségét. Ki a **Tinct. capsic comp.-t** (Horgony-Pain-Expellert) készvényét, ciznál (taggyógyászati), keresztesonfajásnál, fej- és fogfájásnál, csipfajálmál, fájdalomsillapító bodörzősö-léséket alkalmazta, abból egy üveget mindig készletben fog tartani, hogy azt meghibéséknél is, mint leveztő, elhárító szernek alkalmazhassa. Ezen rég jónak bizonyult házi szernek ára igen olcsó, tudniillik 40 kr., 70 kr. és 1. sz. 20 kr. üvegenként. — Kapható a **Horgony-gyógyászatban**: Budapest **Török József** gyógyszerésznél. — Csak a **Horgony-gyógyászat** ellátott üvegek elfogadandók. **Richler-féle** gyár Rudolstadtban, Thüring.

GANZ ÉS TÁRSA
VASÖNTŐ- ÉS GÉPGYÁR-RÉSZV.-TÁRSULAT
BUDAPEST.

Ajánlanak mindennemű vas-, acél- és fémöntvényeket építkezési és gépészeti czélokra vizvezető csöveket, szivattyúkat, lecsapoló és öntöző-zsilipet, készülékeket a belvizek leeresztésére. — A helyi viszonyok szerint szerkesztett turbinákat, órlöhengereket kéregöntetű hengerekkel és malomberendezési cikkekkel. — Zsilipeket bármily nagyságban és bármily rendszer szerint. — **Alag-osöveket, zárkészülékeket, cső- és kapu-zsilipekhez, csölpverő gépeket, anyagszállító kocsikat.** — Álló vagy fekvő **gázmotorok** egy vagy két hengerrel és minden nemű **súzógépek.**

ROWLANDS' MACASSAR OIL
megóvja, erősíti és szépíti a hajnövekedést; meggyógyítja a megakadályozta a haj kihullását, s a legjobb brillant és hajfolteltöltő; tehát abszolút szükséges a haj táplálására a nővé erejének előmozdítására. Használatok tehát a Rowlands' Macassar Oil, Lyancnak arany színben szőke hajra is kapható.
ROWLANDS' ODONTO
A legjobb fogpor, a fogakat valótan fehérré teszi, a romlás ellen megvédelmezi, megakadályozza odvasodását, a kilegést illatosá teszi.
Minden jobb nevű droguistákban kérébők Rowlands' cikkei, Hattop Garden 20, London, — s évközelik mindenki az ártalmas, olcsó utánzóktól.

Magyar királyi államvasutak.
Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak mármárosziget-körömszéki-határszéli vonalának mármáros-sziget-rábi része Nagy-Bocskó, Visóvölgy, Berlebas és Rahó állomásokkal, Fejérvataknak rakodó állomással, Bocskó, Lonka és Erdészvölgy megállóhelyekkel f. 4. deczember hó 15-én a közforgalomnak átadott.

A ráhó-körömszéki vonalra pedig Borkut és Körömszék állomásokkal, Tiszaköz megállóhelyvel, Bilin és Kevele kitérőkkel f. évi deczember hó 21-én egyelőre csak a hét bizonyos napjaira korlátozott személy- és podgyászforgalomra nyitatták meg.

A mármárosziget-rábi vonalrészben az állomások és Fejérvataknak rakodó állomás az összes, a megállóhelyek pedig csak a személy- és podgyászforgalomra vannak berendezve.

A ráhó-körömszéki vonalra Kőrömszék állomásán rendszeres személy- és podgyászforgalmat rendezesítve, míg Tiszaköz, Bilin, Borkut és Kevele a felszálló utasok további intézkedésig menjenyeket az illető vonat kaulanzálál válthattak. Ezen vonal kezelési szempontból a debreczeni üzemeltetéséig alá tartozik.

A mármárosziget-nagybocskói vonal, mint a mármáros sóvasut vonalra, mely már eddig is a közforgalomnak állt avda, most átalakított, és mint páge-vonal használatik.

Budapest, 1894 deczember 20. Az igazgatóság.

Fényképek!

női alakok, tanulmány minták, szépségek, eszményképek, érdekességek 100,000 csoda újdonság, a világ legnagyobb gyűjteménye. Katalógus 20 kr. levélbélyegben. Pompás minta-küldemények, 100 drb. miniatúr fényképpel 5 frt és 10 frt. — Utávételek nem eszéköltek. 5693

Louis Ramló, kiadó, Amsterdam (Holland.)

Törlesztéses kölcsön

földbirtokokra.
Kölcsön a valódi becsérték 1/2 részén 50-50 év közt időre kiegészítve. Hirtelen felmondható bár mikor, pénzügyi intézet nem mond hat fel. Csakly kamattal térte le törlesztetik. Lebonnyítás 14 nap alatt.

Személyi kölcsön költségek, Minden felvilágosítás díjmentes. Beküldendő csekk: telek-könyvi kivonat, kataszter, —

Ingatlan- és Jelzálog-Porgalmi Intézet, Budapest, Váci-körút 39
Legnagyobb Ingatlan és Jelzálog Porgalmi Intézet a monarchiában, mely hirtelen 7-8 hirtelenfelmondható földbirtokoktól ajánlatos van.

PSERHOFER J.-féle gyógyszer-tár

Bécsben, I. kerület, Singerstrasse 15. szám alatt „zum goldenen Reichsapfel“

vértisztító labdaccai

melyeket azelőtt **«Egyetemes labdacok»-nak** neveztek jogosan megérdemlik az utóbbi nevet, mivel ezek a labdacok nagyon sok betegségben használhatók kitűnő hatással. Ezek a labdacok sok évtized óta vannak általánosan elterjedve és kevés olyan család van, mely egy kis készletet ne tartana otthon ebből a kitűnő házi-szerből. Számos orvos ajánlja ezeket a labdacokat házi szernek különösen ama bajok ellen, melyek rossz emésztés és székrekedés által támadnak, u. m.: emekirányos zavara, májba, bélyögöngöcs, felfújódások, az agybanvaló vértulások, aranyér eseteiben stb. Vértisztító tulajdonságuknál fogva különösen jó hatással vérfajlásban és az ebből eredő betegségekben: sápadtságban, ideges féltárgyságban stb. A vértisztító labdacok hatás enyhe, fájdalommentes és okoznak és így a leggyöngébb betegek és gyermekek is bizvást bevehetik.

Ezen vértisztító labdacok több mint 100 év óta tisztá és hamisítatlan minőségben kaphatók az «arany birodalmi almához» czimzett gyógyszer-tárban Bécsben Singerstrasse 15. szám a, és egy 15 szem labdacot tartalmazó doboz (ekatulya) ára 21 kr. o. é. Egy csomag, melyben 6 doboz van, 1 frt 5 kbra kerül; bérmentesen utánvételei küldésénél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az ország előleges bektüldésénél (mi legjobban postautalványval szöközöltetik) bérmentesen küldésénél együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 forint 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 kbra kerül. — Ezenkívül még mindennemű megbízások elfogadotnak s a leggyorsabbban és legolcsóbban teljesítettek az «arany birodalmi almához» czimzett gyógyszer-tárban: Bécs, Singerstrasse 15. sz. a.

Csak arany labdacok valódiak, melyeknek használati utasítása J. Pserhofer aláírásával van ellátva és ezen aláírás minden doboz fölélen vörös színben van nyomtatva. Raktár Budapest, Török József gyógyszer-tárban n, Király-utca 12. sz. a. 5962

Kinek van szeplője?

vagy bármily folt, vagy pattanás az arczán? Az teljes biztonsággal fordulhat annak eltüntetésére végtől a világhíra **Serail arczkenőcs-höz,**

mely nemcsak eltávolít mindenféle bőrtisztítatlanságot, hanem az arczbort vaktó fehérré, tisztává és kildvé teszi. — 1 téglély ára 70 kr. — Postán franko küldve 1 frt 5 kr. — Szappan hozzá 1 drb 30 kr. Kapható Budapest: **Török József** gyógyszerész ur-nál és minden magyarországi gyógyszer-tárban.

Rozsnyay Máttyás gyógyszerész, Aradon.

Fontos gyomorbetegeknek!

a Borella P. F. W.-től

Világi gyomor-por.

Kitüntetve. Paris 1889. Genf 1889. Brüssel 1891. Magdeburg 1893. Bécs 1891. London 1888. Chicago 1893.

Kiváló eredményvel használattik mindennemű **gyomor-betegségek** ellen, mint: **gyomorgörcs, szomogyor, égés, igazán vérs- és hályagbajok-nál, megszűntet azonnal mindennemű fájdalmasat.**

Hogy minden kételkedésnek elejét vegyem, ingyen, csak a portó megértésére ellen, küldök mintákat! —

Valódi csak dobozokban 1 frt 60 kr. Berlin S. W. P. F. W. BARELLA Friedrichstr. 220-1. francia orvos társulatok tagja.

Raktár Budapest **Török József** gyógyszer. Király-utca.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

A POLGÁRI TÖRVÉNYKEZÉSI RENDTARTÁS MAI ÉRVÉNYÉBEN.

A perrendtartási törvények (1868: LIV., 1881: LIX., 1893: XVIII. és 1893: XIX. törvénycikkek) szerves összefüggésben.

Rendes és sommás eljárás.

Eljárás a fizetési meghagyásoknál.

Egyhádlította s felvilágosító jegyzetekkel ellátta

Dr. FRANK SALA.

Ára vászonkötésben 1 forint 50 kr.

Cs. és kir. szab. inggyár. Szerb kir. udvari szállító.

0 kir. fens. József főherceg udv. szállítója.

Latzkovits A.
Budapest,
Váci-utca 22. sz. „Nemzeti szálloda“.

Ajánlja dús raktárát **férfi-divat és fehérnemű-különlegességekben,**

Legnagyobb raktár
férfi-íngyek, lábravalók, gallér- és kézelőkben, dus választék a legszebb selyem Cachenez-nyakkendők, kezttyűk, zsebken-dők, inggombok, nadrág-tartók, harisnyák vala-mint mindenféle finom tri-cot-cikkkekben és uta-zási íngyek, sapkák, plai-dek, koci-takarók, eser-nyőkben, stb.

Óriási választék
a legújabb **nyakkendőkben.**

